

e-mail: xxi_asr@umail.uz

4-FEVRAL
2021-YIL
5 (899)

web sayt: www.21asr.uz

@XXIasrofficial

ASR

 IJTIMOIIY- SIYOSIIY GAZETA

Алишер Навоий таваллудининг 580 йиллиги олдидан

Катта кишилар
ёшларни
масхара ва
кулги қилса,
улар қошида
ўзи шунча
обрўсиз ва
бачкана
туюлади; ёшлар
ҳам катталарга
нисбатан ҳазил
ва енгилтаклик
қилса, унинг
қошида уятсиз
ва эътиборсиз
бўлади.

Алишер
Навоий

4

Йўлнома

ВАТАН ТИЛДА СЕВИЛМАЙДИ

2-мақола

Баъзан ўқиб, баъзан эшитиб қоламан: тўтиқушдай сайраётган айрим ёшларни кўрсам, ансам қотади, лекин кап-катта одам минбарга чиқволиб, "Ватанни севайлик, уни мадҳ этайлик, у жонимиз, жаҳонимиз, у..." деб сохта овозда ёлғондакам ваъз ўқиб ўтирса, юрагингиз оғримайдими сизнинг? Меники эса оғрийди. Сабаби, ўша маддоҳ ўттиз йил бурун ҳам худди шундай оҳангда артистлик қилиб юрарди-да. Бугун-чи?

10

УШБУ СОНДА:

ДЕПУТАТЛАР
халқ орасида

2

МАЛИНА ЭКИБ, МАШИНА МИНИНГ
дейди мироқилик миришкор
Зулфиқор ота Умаров

5

ЙПХ инспекторига
"танбеҳ" берилди

7

ОҚИЛГА - ИШОРАТ,
НОДОНГА - ҚАЛТАК

8

"ФАРИДАНИНГ ИККИ МИНГ ҚЎШИГИ"

АҚШ киноакадемияси томонидан
саралаш босқичига қабул қилинади

12

Депутатлар халқ орасида

ҚВП ҚАЙТА ТАШКИЛ ЭТИЛАДИМИ?

Муаммонинг катта-кичиги бўлмайди. Ҳар бир мурожаат ортида инсон тақдири, унинг дарду ташвиши ётади. Демак, ўз муаммоси билан бир идора эшигини қоқиб келган фуқаронинг оғирини енгил қилиш, ҳар бир мурожаатга масъулият билан ёндашиш бугун барча даражадаги раҳбарлар, депутатларнинг ҳам энг асосий вазифаси ҳисобланади.

Фуқароларимиз қонуний ҳуқуқлари бузилса, муаммолари мутасадди идораларда вақтида ҳал этилмай сарсон бўлса, ҳақиқат излаб депутатга мурожаат қилишлари ҳам бежиз эмас. Чунки халқ вакиллари мурожаатларни эътиборсиз қолдирмайди, имкони етгунча ижобий ҳал этиш чораларини кўради.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, О'зЛиДеР фракцияси аъзоси Одинахон Отахонова ҳам сайловчилар ишончини оқлаб келаётган депутатлардан бири. У қачон сайловчилари билан учрашмасин, ҳар гал муаммоларга жойида ечим топишга, одамларнинг дилини ёритишга ҳаракат қилади.

Халқ вакили Андижон вилоятидаги бу галги учрашувларини Шаҳрихон туман тиббиёт бирлашмаси фаолияти билан яқиндан танишишдан бошлади. Бу ерда даволанаётган беморлар аҳволи, турмуш шароити билан қизиқди, улар билан мулоқот қилди.

Туман тиббиёт бирлашмасига қарашли 64-оилавий поликлиника тасарруфида бўлган собиқ Аҳмадбек қишлоқ врачлик пункти фаолияти тугатилгани туфайли “Баркамол авлод” МФИда

нитария ёрдами муассасалари фаолиятини ва хизмат кўрсатиш кўламини яхшилаш – бугунги куннинг энг муҳим талабидир. Шу сабабли, депутат учрашувлар доирасида уйма-уй юриб, жойларда аҳолини тиббий хатлов ва антропометриядан ўтказиш тадбирлари ҳолатини ҳам ўрганди.

Сўхбат ва мулоқотлар жараёнида Президентимизнинг 2020 йил 12 ноябрдаги “Бирламчи тиббий санитария ёрдами муассасалари фаолиятига мутлақо янги механизмларни жорий қилиш ва соғлиқни сақлаш тизимида олиб борилаётган ислохотлар самардорлигини янада ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармони ва бошқа меъёрий ҳужжатларнинг мазмун-моҳияти ҳақида маълумотлар берилди.

Шаҳрихон туманидаги 4-умумий ўрта таълим мактабида 1 631 нафар ўқувчи таҳсил олади. Уларга эса 80 га яқин ўқитувчилар таълим-тарбия бериб келмоқда. Халқ ноиб учрашувлари давомида ушбу таълим муассасаси фаолияти билан танишиб, бу ерда ўқувчилар учун яратилган шарт-шароитлар билан қизиқди, ёшлар билан сўхбатлашиб, уларнинг таклиф-мулоҳазаларини тинглади.

– Бугун халқ билан ҳамнафас бўлиш, унинг қувонч ва шодликларига шерик бўлиш, қийналган дамларида амалий ёрдам кўрсатиш бизнинг бош мақсадимизга айланмоғи лозим, – дейди Одинахон Отахонова. – Шу боис, учрашувлар давомида кўпроқ халқ орасида бўлишга, жойларда тўпланиб қолган муаммоларни ҳал этишга жиддий эътибор қаратдик. Зеро, юзма-юз мулоқотлар натижасида инсон манфатларининг рўёбга чиқарилиши аҳолининг эртанги кунга ишончини янада мустаҳкамлайди, кучига куч, ғайратига

ерда озуқа захиралари билан танишиб, тарбиячилар ва болажонлар билан сўхбатлашди.

Ўзаро мулоқотлар чоғида бу ерда болалар учун мебель ва мусиқа асбоблари етишмаслигига гувоҳ бўлди. Халқ вакили бу масалага шу куннинг ўзида жиддий киришиб, муаммонинг ҳал этилишига эришди. Яқин орада МТМ учун зарур жиҳозлар олиб берилди.

РЕНТГЕН ТЕКШИРУВИСИЗ ТИББИЙ ХИЗМАТ?

Мамлакатимизда аҳолига кўрсатилаётган тиббий хизматлар сифатини тубдан ошириш, тиббиёт муассасаларининг ресурслар салоҳиятини яхшилашга катта эътибор қаратилмоқда. Соҳани ривожлантиришга йўналтирилган ислохотлар узоқ масофаларни камайтириб, кўп муаммоларнинг ечимини осонлаштирди.

Лекин шунга қарамай, ушбу тизимда кутилган натижага эришилмаяпти. Айниқса, чекка туман ва қишлоқлардаги фуқароларимиз тиббий хизматдаги жиддий ва туб ўзгаришларни ўз ҳаётида сезмаяпти.

Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги О'зЛиДеР фракцияси аъзолари Абдулла Рўзметов ва Нигора Қутлимуратова халқ билан яқиндан мулоқот қилиш, тиббиёт муассасалари фаолияти билан яқиндан танишиш, одамларни ўйлантириб келаётган масалаларга ечим топиш мақсадида Хоразм вилоятида бўлишди.

Учрашувлар Тошкент тиббиёт академияси Урганч филиалидан бошланди.

Талаба-ёшлар билан бўлиб ўтган учрашувда соҳада етук ва чуқур билимга эга кадрларни тайёрлаш орқали тиббий ёрдамнинг самарадорлиги, сифати ва оммабоплигини ошириш бўйича мамлакатимизда амалга оширилаётган ишлар хусусида фикр алмашилди. Талабаларга “Сайлов қонунчилиги такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги қонун лойиҳасидаги ўзгартишлар ҳақида маълумотлар берилди.

Кейинги манзил – Урганч шаҳридаги 3-оилавий поликлиника бўлди. Ушбу муассаса шаҳардаги 54 806 нафар аҳолига тиббий хизмат кўрсатади. Депутатлар муассаса фаолияти билан

танишар экан, беморлар учун яратилган шароитлар, моддий-техника база, зарур дори воситалари билан таъминланганлик даражасини ўрганди.

Маълум бўлишича, муассасадаги ультратовуш диагностика аппарати эскирган, рентген текшируви йўқлиги боис, аҳоли бу текширувни бошқа тиббиёт масканларида ўтказишга мажбур экан. Қолаверса, тиббиёт машинаси йўқлиги сабабли оилавий шифокорлар беморларнинг шошилиш чакиривига ўз вақтида етиб боролмаяпти. Депутатларимиз ушбу муаммоларни бартараф этишга киришишди.

Бугунги кунда вилоятда 200 га яқин даволаш профилактика муассасалари мавжуд бўлиб, уларда меҳнат қилаётган 20 мингдан зиёд тиббиёт ходими аҳоли саломатлигини муҳофаза қилишга оид барча тадбирларни имкон қадар амалга оширмоқда.

Айни дамда вилоятда 12 та марказ, 5 та диспансер, 10 та туман ва 3 та шаҳар тиббиёт бирлашмаси, аҳолига бирламчи тиббий санитария ёрдами кўрсатувчи 18 та қишлоқ врачлик пункти, 65 та қишлоқ оилавий поликлиникаси ва бошқа даволаш профилактика муассасалари фаолият кўрсатаяпти.

Депутатлар воҳадаги учрашувлари доирасида вилоят кўп тармоқли шифокорларнинг нефрология бўлимида бўлиб, беморлар билан мулоқот қилди.

Ҳозирги кунда бўлимда 20 нафар беморга мўлжалланган даволаш хоналари мавжуд. Вилоятда 233 нафар бемор буйрак етишмовчилиги билан рўйхатга олинган. Шулардан 100 нафарига буйрак кўчириб ўтказиш зарур. Ўтган давр мобайнида 43 нафар беморга қилинган бундай амалиёт муваффақиятли амалга оширилган.

Шифокорларнинг айтишича, жорий йилда Республика ихтисослаштирилган нефрология ва буйрак трансплантацияси илмий-амалий тиббиёт марказининг филиали нефрология бўлими қошида ишга туширилиши ва мазкур филиалда буйрак трансплантацияси жарроҳлиги йўлга қўйилиши кўзда тутилган.

Халқ ноиблари соҳадаги муаммолар, беморларга яратилган шароитларни ҳам ўрганди. Сўхбатлар жараёнида кейинги икки йилда дори-дармон ва тиббиёт ускуналари билан таъминланиш даражаси анча яхшиланганини шифокорлар эътироф этишди.

Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА,
“XXI asr” мухбири

яшовчи фуқаролар бирлашмага қарашли 66-ҚОПга бириктирилган. Лекин ушбу муассаса олисда жойлашгани сабабли ҳудуд аҳли поликлиникага 2 та транспортда боришига тўғри келяпти. Маҳаллий аҳолининг айтишича, агар Аҳмадбек ҚВП қайта ташкил этилса, муаммо ижобий ҳал этилади. Ноиб бу масала юзасидан тегишли вазирлик ва идораларга сўров чиқаришини айтиб, муаммони ҳал этиш чораларини кўришини маълум қилди.

Жойлардаги бирламчи тиббий-са-

ғайрат қўшади.

Сўнгги йилларда таълим соҳасининг барча босқичларини замонавий талаблар асосида ташкил этиш бўйича амалий ишлар амалга оширилмоқда. Бу ислохотларнинг, аввало, мактабгача таълим ва тарбия тизимида бошланиши ҳам бугунги кунда ушбу соҳага алоҳида эътибор қаратилаётганидан далолатдир.

Одинахон Отахонованинг учрашувлари “Ваҳм” МФИ ҳудудида жойлашган 23-МТМда давом этди. Халқ вакили бу

Актам ХАЙТОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси Спикерининг
ўринбосари, О'зЛиДеР
фракцияси раҳбари

Фаоллик масъулиятни ҳис этиш демакдир

Мамлакатимиздаги бошқа партиялар етакчилари қатори биз – О'зЛиДеР раҳбарлари ҳам куни кеча муҳтарам Президентимиз билан мулоқот қилдик. Самимий, очиқ-ошкора кечган учрашувда партияларнинг жамиятимиз сиёсий-ижтимоий ҳаётидаги ўрни ва ролини ошириш масалалари, бугунги кунда улар олдида турган асосий вазифалар ҳақида атрофлича фикр алмашилди. Давлат ва жамият ҳаётига доир кенг қўламли ислохотларни амалга оширишда, халқимиз ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишда сиёсий партияларнинг ўрни катталиги таъкидланди.

Давлатимиз раҳбари сиёсий партиялар фаолияти бугунги замон талабларидан келиб чиққан ҳолда чуқур таҳлил қилиниши зарурлиги, уларнинг ишини такомиллаштириш ва самарасини ошириш хусусида ҳам фикр-мулоҳазалар билдирди. Шундан келиб чиқиб, партиямиз фаолиятига холис нигоҳ ташлаш, айрим муаммолар борлигини тан олиш, уларнинг ечимини излаш мақсадга мувофиқ. Албатта, кичик бир мақолада партиямизнинг кенг миқёсли фаолиятини таҳлил-тадқиқ қилиш, атрофлича баён этишнинг имкони йўқ. Бинобарин, фаолиятимизнинг бир неча йўналиши, режаларимиз ва айрим камчиликларни тилга олиш билан кифояланаман.

Мамлакатимиз ҳар соҳада янгиланиш даврини бошдан кечирмоқда. Президентимиз ташаббуси билан халқимиз замонавий илм-фан ва юқори технологияларга асосланган Янги Ўзбекистонни қуриш, Учинчи Ренессанс пойдеворини яратишга киришди. Бу вазифа бажа-

рилишини юксак салоҳиятли, баркамол ёш авлод иштирокисиз тасаввур этиш қийин. Шу мақсадда Янги Ўзбекистонда келажакимиз эгаларининг ҳар жиҳатдан етук бўлиб улғайишига улкан эътибор берилляпти.

Партиямиз аъзоларининг қарийб 52 фоизи 34 ёшгача бўлган ёшлардир. Шу боис мазкур йўналишда самарадор лойиҳаларни ҳаётга татбиқ этиш асосий мақсадимиздир. Хусусан, яқинда “Ҳар бир тадбиркор – ёшларга мададкор” тамойилига асосан “Ёшлар: 1+1” дастури доирасида ишсиз ва уюлмаган ёшларни касб-ҳунар ва тадбиркорликка ўқитиш, фойдали ишларга жалб этиш бўйича янги партиявий лойиҳаларни амалга оширишни бошлаймиз.

Шу йил 28 январь куни давлатимиз раҳбари Корейя Республикаси Президенти билан видеоанжуман шаклида учрашув ўтказди. Унда саноатни ривожлантириш, замонавий АКТ соҳасида ҳамкорликни янги босқичга

олиб чиқиш ҳақида сўз юритилиб, мулоқот пайтида “Тўртинчи саноат инқилоби” жараёнларида иштирок этиш, илғор технологиялар ҳаётга татбиқ қилинишига ҳисса қўшиш мақсадида рақамлаштириш соҳасидаги ҳамкорлик бўйича меморандум имзоланди. Эътиборлиси, мазкур йўналиш сайловолди дастурида белгиланган энг муҳим вазифалар сирасига кирди. Икки давлат ҳамкорлиги партиямизнинг бу борадаги ишларини янги босқичга олиб чиқади. Тегишли вазирлик ва идоралар, партия фаоллари, соҳа мутахассислари ва экспертлар билан биргаликда “Тўртинчи саноат инқилоби”га ўтиш бўйича дунё мамлакатлари тажрибасини ўрганиш ва бу йўналишда иш олиб бораётган комиссия фаолиятини такомиллаштириш, ишлаб чиқиладиган дастурларга таклифлар тайёрлаш бўйича ишчи гуруҳ тузилган.

Партиямиз ижтимоий йўналишда ҳам бир қанча тадбирларни амалга оширяпти. Хусусан, аёллар ва ёшлар ўртасида соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш мақсадида Ўзбекистон Миллий Олимпия қўмитаси билан ҳамкорликда жойларда “Спортни сев, спорт билан яша” шиори остида стол тенниси, кураш, волейбол, баскетбол бўйича турли мусобақалар ташкил этилмоқда.

Шундай масалалар борки, улар ҳал қилинишида партиямиз бевосита иштирок этиши лозим. Масалан, хусусий секторда яхши мутахассислар етишмаяпти. Бирор маҳсулот ишлаб чиқармоқчи бўлган тадбиркор юқори малакали кадрларга катта эҳтиёж сезмоқда. Бу эҳтиёжни билимдон мутахассислар тайёрлаш, илмий инфратузилмани модернизация

миз.

Бугунги кунда маҳаллий Кенгашларда 2267 нафар, Олий Мажлис Қонунчилик палатасида 53 нафар О'зЛиДеРдан сайланган депутатлар фаолият юритмоқда. Сон жиҳатдан энг катта депутатлик корпусига эгамиз, лекин вакилларимизнинг имконият ва ваколатларидан тўла фойдалана олмаймиз. Депутатларимизнинг

қилиш йўли билан қондириш мумкин.

Хусусий тадбиркорликни ривожлантириш учун қулай шароитлар яратиш, уларга товарлар ишлаб чиқариш ва хизматлар кўрсатиш учун давлат мулки объектларини сотишда бюрократик тўсиқлар ҳамон сақланиб қолмоқда. Партия бу масалага таллуқли ишларини янада жонлантириши, ечимлар топиш учун манфаатдор ташкилотлар билан биргаликда фаол иш олиб бориши тақозо қилинляпти.

Халқ билан мулоқот қилиш, улар билан мустаҳкам алоқани йўлга қўйишда сустримиз. Бу муаммо партиямизда интернет, ижтимоий тармоқлар билан ишлайдиган, АКТ технологияларни яхши биладиган кадрлар етишмаслиги билан боғлиқ. Сайлов йилида бу камчилик бизга панд бериши мумкин. Шу боис Мурожаатномада акс этган вазифалардан келиб чиқиб, партиянинг ижтимоий тармоқларда, босма нашр ва веб-сайтида сайловолди тарғиботни кучайтириш ва бунда замонавий пиар технологиялардан фойдаланишни кўзда тутувчи медиа-режа ишлаб чиқдик. Фаолиятимизга холис баҳо бериш ҳамда уни кенг ёритиш мақсадида фаол фуқаролик позициясига эга бўлган журналистларни ҳамда партияга турғун блогерларни жалб қилишни мақсад қилган-

кўпчилиги биринчи марта сайланган, уларнинг муайян қисмини ёшлар ташкил этиляпти. Улар ўз бурч ва ҳуқуқларини тўла англаши учун сиёсий ўқувларни кўпайтиришимиз зарур. Ҳар ойда партиянинг Сиёсий таълим маркази томонидан депутатлар учун ўқувларни тизимли тарзда ташкил этамиз. Бу ўқувлар орқали нафақат депутатлар, балки партия ташкилотларининг 602 нафар ходими, 14 мингдан зиёд партия фаоли қамраб олинади.

Олдимизда жиддий ва долзарб вазифалар турибди. Президентимиз куни кеча бўлиб ўтган очиқ мулоқот оғида партияларнинг жамиятимиз сиёсий-ижтимоий ҳаётидаги ўрни ва ролини ошириш масалаларига алоҳида эътибор қаратгани, шунингдек, халқимизнинг турмуш фаровонлигини янада ошириш, айниқса, камбағалликни қисқартириш ҳамда иқтисодиётимиз локомотивлари ҳисобланган тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш орқали бу соҳани юксак даражада ривожлантириш, одамларни иш билан таъминлаш устувор вазифа этиб белгиланган бир пайтда қабул қилинган қонунлар, дастурлар ижросини назорат қилиш парламент палаталари ва маҳаллий кенгашлар, жумладан, партияларга ҳам катта масъулият юклашни чуқур ҳис этдик.

Ҳазратимга мактуб

Менинг ишхонам Сизнинг номингиз билан аталувчи кўчада жойлашган (Алишер Навоий кўчаси). Ҳар куни иш вајидан Сизнинг номингизни ўн бор ёзаман, ҳар тонг машина тўхтатиб, ишхонага келгунимча сизнинг исмингизни ўн бор такрорлайман.

Исмингиз билан бошланади куним... Бугун бу кўча яхшиларнинг саъй-ҳаракати билан ободлик кўчасига айланди. Ўзингиз асарларингизда орзу қилганингиз каби фаровонлик кўчасига айланди.

Буюклар башорати нақадар кучга эгаллигини англадим. Зеро, машойихлар айтгани каби “Ҳақиқий шоирлар авлиё-дирлар, ҳақиқий авлиёлар шоирдурлар”.

Ҳазратим, сиз халқнинг бахт-саодати, фаровон турмуши, келажак учун курашган, умрини ва ижодини унга бахшида этган, эли ва юрти учун яшаб ижод қилган ҳақиқий шоирсиз. Тарихчиларнинг қайд этишича, Сиз ўз маблағларингиз ҳисобидан Ҳиротда ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида бир неча мадраса, 17 та масжид, 40 та работ, 10 та хонақоҳ, 9 та ҳаммом, 9 та кўприк, 20 га яқин ҳовуз қурдирган ва таъмирлаттирган экансиз. Бугун бу юртда кўчалар, маърифий даргоҳлар, ўқув юртлари, музейлар Сизнинг номингиз билан аталди.

Гўзал яшалган умрнинг давоми ҳам гўзал бўлишини шунда кўрдим. Руҳингиз шод бўлсин, илоҳим!

Аввалгиларга ўхшамас....

Замонлар ўтди... Лекин Ҳазратим ўша-ўша... Одамлар ўзгарди... Лекин Ҳазрат Навоийнинг яшаш фалсафаси ва тириклик мезонлари ўша-ўша... Ҳазрат айтадилар:

*Ошиқ ўлдум панд берманг,
чорам асбобин тузунг,
Ишқ зор этганга зулм этманг,
тараҳхум кўргузунг.*

Дарҳақиқат, ошиқ бўлган қалбга озор бермоқлик золимларнинг иши, зеро, машойихлар айтганидек: “Қалбга озор, Худога озор”... Қалб Яратганга тегишлидир...

Руҳим маюс тортади... Ўша маҳзун овоз билан ҳазратимнинг нидолари қулоғимда жаранглайди...

Кўнглим ичра дарду ғам аввалгиларга ўхшамас.

Ҳа, ҳатто ўз кўксингдаги ишқ, севганинга бўлган муҳаббат ҳам аввалгидек оташин эмаслигини англайсан... Замоннинг аниқ мезонлари, расмий йиғинларнинг адо бўлмас қарорлари, тирикчиликнинг ёқимсиз обу ҳавоси, елкангдаги юклари қалбинг ойнасига чанг бўлиб ўтириб қолганлигини англайсан одам...

Қалбингни покламоғинг керак, юмоғинг керак... дейман ўзимга ўзим... Бу покланиш илмини эса фақат Ҳазратимдан ўрганиш мумкин...

Ҳамма саволларимга Навоий бобомдан жавоб топаман...

Ҳатто айрим ғайрати сушт замондошларни кузатиб ҳам яна бобомнинг ҳикматларини эслайман. Улар айтадилар:

*Тухм ерга кириб, чечак бўлди,
Қурт жондин кечиб, ипак бўлди.
Лола тухмича ғайратинг йўқми,
Ипак қуртича ҳимматинг йўқми?*

Бу сўзлар одамзотни ғайратли бўлмоққа ундайди. Яратгандан нолиб умр ўтказиш ўрнига ғайратни, шижоатни ишга солмоқликни уқтиради. Зеро, шу бир неча лаҳзаларгагина ҳаётга келган ипак қурти ҳам ўтирган жойида ипакдек гўзал матонинг ашёсига айланади-ку...

Хулоса...

Ҳазрат асарларини фикри ожизиму, шу ғариб қувваи ҳофизам билан ўқиб тирикчиликнинг бобомиздан мерос учта қоидасини англадим:

- Ҳалоллик;
- Ғайрату шижоат;
- Дилга озор бермаслик.

Бу қоидалар балки Яратганнинг бандалари олдида кўйган вазифаларидир... Нима бўлганда ҳам шу қоидалар (агар амал қилинса) одамни қалбан улғайтиради, камолга етказиши, ўзини ўзига англайди.

Ҳофизнинг нолавор, ҳазин овози оҳанг билан уйғунлашиб, руҳимни яна оҳанг селларида оқиради.

*Чун Навоий кўнглини қилди гриҳ
бир тори зулф,
Дўстлар, сарриштаи уммидни
андин узунг.*

Мен шу сўзлар оҳангида оқиб борарканман, Ҳазратимдан ҳечам кўнглим узгим келмайди... Эргашиб кетаверман... Девонларга чўкаман, ғазалларга кўмиламан, ҳикматлар оҳангида сел бўламан...

Не ажабким, Ҳазратимга эргашиб кетаверганим сари ўтмишга эмас, янаям олдинга, келажакка қараб юраётганимни сезаман... Ҳазратим унинг сўзларини уққан авлодни ўтмишдан туриб кузатаётганини, юрганида ёнидалигини, келажакда туриб кутиб олаётганини ҳис этаман... Нигоҳларингиз учун раҳмат, Ҳазратим, деб шивирлаб қўяман ўзимча... “Умидни ондин узинг” Умид узгим йўқ... Қанийди шу гавҳарзор оралаб юраверсам, юраверсам... Ҳеч ким индамаса, ҳукм этмаса, чорламаса, иш... расмиятчиликлар безовта қилмаса... тирикчилик деган кўнгиноқ бонг урмаса... юраверсам шу сўззорда...

Насиб этса-ю, Ҳазратимга яқин боролсам, аввало, шу узук йўлиқ нома-ларим учун, умримни тикиб ёзаётганим шу ғарибгина шеърларим учун, ўзимга ўхшаб тузсизроқ сўзларни ёзиб нон-туз топиб юрганлар учун узр сўрайман... Кейин ушбу ғазалларини ўқиб бераман:

*Ошиқ ўлдум панд берманг,
чорам асбобин тузунг,
Ишқ зор этганга зулм этманг,
тараҳхум кўргузунг.*

Гулжамол АСҚАРОВА,
Ўзбекистон Ёзувчилар
юшмаси аъзоси

ЎЗА

Мурожаатга мурожаат

“ТўРТИНЧИ ҲОКИМИЯТ” БИЛАН ҲИСОБЛАШИШ КЕРАК!

Давлат ва жамият бошқарувини янада эркинлаштириш, инсон ҳуқуқлари ҳимоясининг самарали ва таъсирчан тизимини яратиш, жамиятдаги камчилик ва иллатларга барҳам бериш, бунда оммавий ахборот воситаларининг иштирокини кенгайтиришда ҳали қилинадиган ишлар кўп.

Президентимиз 2020 йил 29 декабрь куни Олий Мажлисга йўллаган Мурожаатномасида “оммавий ахборот воситалари мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг кўламли ўзгаришларни холис ёритиш билан бирга, жойлардаги мавжуд долзарб муаммоларга давлат идоралари ва жамоатчилик этиборини қаратиб, уларни бартараф этишга барча даражадаги раҳбарларни даъват этиб, ундаб келаётганини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Улар том маънода “тўртинчи ҳокимият”га айланиб бормоқда”, деб алоҳида таъкидлади. Давлатимиз раҳбари айтганидек, “аччиқ ва танқидий материаллар жойлардаги кўплаб амалдорларга ёқмаслиги, уларнинг тинчинини ва ҳаловатини бу-

заётгани ҳам бор гап. Лекин ошкоралик ва сўз эркинлиги бу – давр талаби, бу – Ўзбекистондаги ислохотларнинг талаби”.

Республикаимизда ҳозирги кунда 1500 дан ортиқ турли мақомдаги оммавий ахборот воситалари фаолият олиб бормоқда. Улар ахборотни тўплаш, таҳлил қилиш, холислик ва тезкорлик билан тарқатиш орқали давлатнинг ҳар учала олий ҳокимият бўғинига муносабат билдиради, масъулиятни ҳис қилмайдиган мансабдорларнинг хатти-ҳаракатига баҳо беради, жамиятдаги муаммоларга ечим излайди. Мурожаатномада “холис ва адолатли журналист ва блогерларнинг танқидий чиқишлари эскича қолипда ишлайдиган раҳбарларнинг фаолиятидаги хато-камчиликларни кўрсатиб, уларни иш услубини ўзгартириш ва масъулиятини оширишга мажбур қилмоқда”, деб таъкидлангани бежиз эмас.

Бундан кейин ҳар бир давлат органи оммавий ахборот воситалари билан яқин мулоқот ва ҳамкорликни йўлга қўйиши, айниқса, ҳар бир туман ва шаҳар ҳокими камбағалликни камайтириш бўйича қабул қилинган манзилли дастурлар ижроси бўйича ҳар чоракда маҳаллий кенгашлар билан бирга оммавий ахборот воситалари орқали

халққа ҳисобот бериб бориши зарурлиги, бу эса барча раҳбарларнинг биринчи даражали вазифаси ва иш самарасини баҳолайдиган асосий мезонга айланиши кераклиги, яъни янгича механизм жорий этилиши кўзда тутилмоқда.

Мурожаатномада белгила-нишича, жорий йилда сўз эркинлигини таъминлаш, оммавий ахборот воситаларини ҳар томонлама ривожлантириш, журналист ва блогерларнинг эркин фаолият юритиши учун ҳуқуқий асослар янада такомиллаштирилади. Ҳақиқатан ҳам, оммавий ахборот воситаларининг ҳуқуқий мақомини аниқлаш, уларни ташкил этиш, рўйхатга олиш ва бошқарувини такомиллаштириш, фаолиятини лицензиялаш, хўжалик юритувчи субъектлар сифатида иқтисодий ва молиявий асосларини янада ойдинлаштириш, давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг янгича механизмларини жорий этишни даврнинг ўзи талаб этмоқда. Шу маънода “бугунги кунда оммавий ахборот воситалари соҳасидаги ислохотларни янги босқичга кўтариш, уларни янада ривожлантириш, мустақил фаолият юритишини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш мақсадида Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги фаолиятини танқидий қайта кўриб чиқиш лозим” лигига Мурожаатнома-

да алоҳида урғу берилгани ҳам бежизмас.

Давлат бошқаруви ва жамият ривожланишига коррупция салбий таъсир кўрсатмоқда, бу ҳақида кўп гапирилмоқда. Коррупцияга қарши муросасиз курашишда, албатта, матбуотнинг ўрни бекиёс. Оммавий ахборот воситаларининг асосий фаолият тури сифатида ушбу йўналишдаги мақоми, ҳуқуқ ва эркинликларини кучайтириш, бунинг учун амалдаги қонунчиликни такомиллаштириш, журналистларнинг касбий фаолият дахлсизлигини таъминлашга тўғри келади.

Яна бир муҳим жиҳат. Мамлакатимизда ислохотлар фаол амалга оширилаётгани боис қабул қилинаётган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг сони ва кўлами ошиб бормоқда. Лекин қонун ҳужжатларини қўллаш самарадорлигини таҳлил қилиш ва баҳолаш фаолияти етарлича ташкил этилмагани, натижадорлигини мониторинг қилишнинг таъсирчан ташкилий-ҳуқуқий механизми тўлиқ йўлга қўйилмаганини ҳаётнинг ўзи кўрсатмоқда. Энди “жамоатчилик эшитувлари” ва “жамоатчилик мониторинги” тизими жорий қилинади. Бу жараёнга фуқаролик жамияти институтлари, фуқаролар билан бирга оммавий ахборот воситалари фаол жалб этилади. Адлия

вазирлиги барча оммавий ахборот воситалари, жумладан, телевидение орқали “Президент қарорлари – ҳаётда ва назоратда”, деган мавзуда кўрсатув ва чиқишлар ташкил этиши белгиланди.

Замон оммавий ахборот воситаларига янгича талаблар қўймоқда. Давлат ва жамият бошқарувида матбуотнинг фаол иштирокини ҳам ҳуқуқий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, ҳам маънавий жиҳатдан юксалтириш орқали нуфузини янада ошириш ва мустақиллигини таъминлашга, пировардида чинакам “тўртинчи ҳокимият”га эришиш мумкин.

Гулнора ХУДАЙБЕРДИЕВА,
Тошкент давлат юридик
университети
ихтисослаштирилган
филиали доценти, юридик
фанлар номзоди

Томорқа – хазина

Малина экиб, машина мининг

дейди мироқилик миришкор Зулфиқор ота Умаров

Шаҳрисабз туманидаги Мироқи кўргончаси аҳолиси Умаровлар оиласига ҳамиша ҳавас билан қараб, тажриба ўрганишга ҳаракат қилади. Муборак момо ва Зулфиқор ота етмишдан ошган бўлсалар-да, доимо янги ташаббуслар билан чиқиб, барчани қойил қилиб келишяпти.

Бу даргоҳдан одамларнинг қадами узилмайди. Айниқса, ёшлар тез-тез келиб, деҳқончилик, боғдорчилик, цитрус мевалар етиштириш борасида маслаҳат олишади. Хонадонда бир қарич ер ҳам бўш эмас. Кафтдеккина томорқа икки тиниб-тинчимас нурунийнинг тажриба участкасига айланган. Экилмаган экин, кўчат йўқ ҳисоби. Энг муҳими, ҳар йили янги бир кўчат ёки сабзавот экиб синовдан ўтказилади.

Бир неча йил муқаддам Муборак момо малина етиштирмақчи эканини айтганда кўпчилик ишонқирамай қараганди. Аммо Умаровлар тоғолди шаҳарчаси малинага макон бўлишини амалда исботлашди. Олти сотихлик томорқанинг бир сотихгинасига бута кўчатларини экишди, резавор мева икки йил ўтиб ҳосилга кирди. Биринчи йилиёқ олти миллион сўм фойда олишди. Буни кўрган мироқиликлар мўмай даромад илинжида малина-

чиликка қизиқиб, маслаҳат сўраб келадиган бўлишди.

– Малинани бизда булдурғун дейишади, жуда шўх ва тез ўсувчан бўлади. Илдизи, бачки илдизи, қаламчасидан ҳам кўпайтирса бўлади. Йилига икки марта – майнинг охири ва августнинг бошларида ҳосил олиш мумкин, – дейди Зулфиқор ота. – Тиббиётда ноёб дорилар тайёрлашда фойдаланилади. Қиёми ва шарбати қишнинг совуғида жонингизга ора киради. Шамоллаганда куритилган мевасидан дамлама қилиб ичилса, шифо беради. Кўчатларни қадаётганимизда кўпчилик ишончсизлик билан қараганди. Аммо биз малинанинг жойимизга мос эканини исботлай олдик. Воҳамизнинг турли томонларидан ёш оилалар келиб, ишларимиз билан танишиб кетишади. Уларга қаламчалардан бериб юбораман. Симбоғозлар билан кўтариб қўйсангиз, тагидан шамол ўтиб, қуёш нури тушади, ҳосили тез пишади. Агар олти сотихда етиштирсангиз, бир йилда бемалол янги машиналик бўласиз. Томорқадан унумли фойдалансак, даромадимиз ортиб, ҳаётимиз кун сайин фаровонлашиб боришига одамларда ишонч пайдо бўлди. Ана шуниси жуда муҳим.

Умаровлар оиласи тажрибасини оммалаштириш учун

Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши вакиллари, О‘зЛиДеР Қашқадарё вилоят кенгаши фаоллари ҳамкорлигида малина етиштириш маҳорат дарслари ташкил этилди. Иштирокчиларга кўчат қадаш, парваришlash, буташ ва кўчи-

чиқётган бундай тадбиркор инсонлар тажрибасини кенг оммалаштиришга алоҳида эътибор қаратамиз, – деди Актам Хаитов. – Ушбу кўргончада истиқомат қилаётган 100 га яқин оилани бирлаштирган ҳолда малина етиштириш кооперациясини ташкил этадиган

этиш, артезиан қудуғи қазиш учун субсидиялар, чорвачилик ва паррандачиликни ривожлантириш учун арзон нархларда омихта ем билан таъминлаймиз.

Китоб туманидаги аҳоли томорқаларида 10 гектар майдонга тажриба сифатида малина экиш йўлга қўйилмоқда. “Варганза Боғшамол” томорқа хизмати масъулияти чекланган жамиятининг 1 гектар ўқув майдонида водийлик фермерлар томонидан малина кўчатларини етиштириш, парваришlash бўйича маҳорат дарслари ўтказилди. Ишнинг кўзини биладиган ишбилармонлар томчилатиб ҳамда ёмғирлатиб суғориш ускуналарида фойдаланиш борасидаги амалий тажрибалари билан ўртоқлашдилар.

Алоҳида таъкидлаш керакки, бу йил Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши қошидаги жамғармадан 1 миллиард сўм имтиёзли кредит ажратилиб, мингга яқин хонадонда малиначилик йўлга қўйилади. 5 сотих малиназордан 45-50 миллион сўм даромад қилинишини эътиборга олсак, “аёллар дафтари”га киритилган хотин-қизларнинг турмуши яхшиланишига кафолат бор.

Сайфулла ИКРОМОВ,
“XXI asr” мухбири

риб ўтқиши борасида амалий йўл-йўриқ берилди.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари, О‘зЛиДеР фракцияси раҳбари Актам Хаитов онахон билан суҳбатлашди ва оилавий тадбиркорликни ривожлантиришга қўшаётган ҳиссаси учун миннатдорлик билдирди.

– Юртимизда аҳоли бандлиги ва фаровонлигини таъминлаш борасида ташаббус билан

бўлдик. Агар ташаббус қанот ёзиб бораверса, шифобахш резавор мева билан нафақат ички бозорни таъминлаймиз, балки хорижга ҳам экспорт қилиш имконига эга бўламиз. Асосий мақсад – “темир дафтар”га кирган фуқаролар учун даромад манбаини яратиш, камбағалликдан чиқаришдан иборат. Бунинг учун уларга арзон нархларда кўчат етказиб берамиз, иссиқхона барпо

Бизнинг депутат

Ўзидан кўра сайловчини кўнроқ ўйлайдиги у

Андижон туманидаги 59-Ҳоқон сайлов округидаги маҳаллалар аҳли бугун ўзлари сайлаган депутатдан рози эканликларини кўп таъкидлашади. Ахир сайловчилари ҳолидан мунтазам хабардор бўладиган, кимга қандай кўмак керак бўлса, доим тайёр фидойи халқ ноибидан рози бўлмай бўладими?

Мазкур сайлов округидан халқ депутатлари вилоят кенгаши депутатлигига сайланган Хуршидахон Халилованинг бу галги кўмак манзили 2947 нафар аҳоли яшайдиган Пистамозор маҳалласи бўлди. Дастлаб халқ ноибни маҳаллада юритилаётган махсус рўйхатлардаги фуқароларнинг яшаш шароитлари, муаммолари билан яқиндан танишди. Маълум бўлишича, “Темир дафтар”га киритилган 26 фуқаронинг 21 нафари тадбиркорликнинг турли йўналишларида фаолият бошлаган. “Ёшлар дафтари”даги йигит-қизлар тумандаги 2-агроиқтисодиёт

касб-ҳунар коллежида турли ўқув курсларида таҳсил олмақда.

Депутат мазкур дафтарлар юритилишини ўрганиб бўлмасидан, маҳалла аҳли вакиллари МФЙ биносига кела бошлади. Х.Халилова уларнинг ҳар бири билан алоҳида суҳбатлашишга, муаммолари ечими учун камарбаста бўлишга ҳаракат қилди.

Маликаҳон Йўлдошева 42 ёшда. Турмушидан ажрашган. Оилавий поликлиникада фаолият юритган. Астма касаллигидан азият чекадиган 8 ёшли фарзанди сабабли ишдан бўшаганига анча вақт бўлган.

Бироқ айти пайтда рўзғор тебратиши ва дилбандининг даволаниши учун моддий таъминот зарур. Иш сўраган фуқаронинг мурожаати эътиборсиз қолдирилмади. Депутат шу жойнинг ўзида туман тиббиёт бирлашмаси мутасаддиси билан боғланиб, масала ечими учун қадам ташлади.

1958 йили туғилган Мақсудахон Йўлдошева 1-гурӯх ногирони. Руҳий хасталик сабаб доимо махсус дори истеъмол қилади. Турмуш ўртоғининг айтишича, айти кунда мазкур дорини топишнинг имкони бўлмапти. Ушбу муаммо ҳам шу жойнинг ўзида масъуллар билан бартараф этилди.

Икки фарзанди билан ота уйига қайтиб келган Мадина Хўжаева моддий кўмакка муҳтож. Ота-онаси 2-гурӯх ногирони. Яна бир опаси ҳам турмушидан ажрашган. Депутат кўмаги билан мазкур оилага моддий ёрдам кўрсатилди.

Маҳалла аҳли вакиллари-нинг мерос, уй-жой, коммунал тўловлари масалаларидаги қатор муаммоларига имкон қадар ечим топилиб, маслаҳат ва тавсиялар берилди.

Мана, фидойи депутатнинг яна бир куни. Кундалик фаолиятини сайловчилари ҳолидан хабар олиш, уларга елкадош бўлишдан бошлаган Хуршидахон Халилова маҳалладан чиқаркан, энгил тин олди. Зиммасидаги тоғдек масъулият бир қадар энгиллагандек бўлди.

Зилола РАҲМОНОВА,
“XXI asr” мухбири

Тизимлилик, аниқлик, изчиллик

O'zLiDeP Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши томонидан давлатимиз раҳбарининг парламентга йўллаган Мурожаатномасининг мазмун-моҳиятини чуқур ўрганиш ва электорат орасида кенг тарғиб қилишда ана шу тамойилларга амал қилинаётир.

Аҳоли билан мулоқотнинг таъсирчанлигини кучайтириш мақсадида олий таълим муассасаларидан таклиф этилган маърузачиларга қуруқ гапдан қочиш, ҳар бир йўналиш замиридаги масалаларни жонли мисолларда атрофлича тушунтириш талаби қўйилган. Ностандарт ёндашув эса фаол ёшларга ҳам, журналистларга ҳам маъқул келяпти.

– Мурожаатномада белгилаб берилган ҳар бир вазифа алоҳида тадқиқотга арзийди, – дейди O'zLiDeP Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши аппарат раҳбари Шарапат Утемисов. – Унда давлат ва жамият ҳаётининг барча соҳаларида олиб борилаётган ислохотларнинг асосий мақсадлари ва ушбу мақсадларга элтувчи энг яқин йўллар кўрсатиб берилган.

O'zLiDeP электоратининг салмоқли қисмини тадбиркорлар ташкил этиши ҳеч кимга сир эмас. Шу муносабат билан тарғибот тадбирларида аввало ишбилармонлар синфини ҳар томонлама қўллаб-қув-

ватлаш, уларнинг фаолиятига зарар келтираётган буйруқбозлик тўсиқларини бартараф этиш муҳим аҳамият касб этади. Мурожаатномада алоҳида тилга олинган Тадбиркорлик кодексининг тезроқ ишлаб чиқилиши эса айни йўналишдаги юмушларни жадаллаштириши турган гап. Эътиборли томони, мазкур ҳужжатнинг қабул қилиниши билан партия сайловолди дастуридаги долзарб масалалардан бири амалда бажарилиши таъминланади.

2021 йилнинг “Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини

мустаҳкамлаш” йили деб номланишининг ўзи янги Ўзбекистондаги яқин истиқболдаги ислохотлар қай йўналишда давом этишини кўрсатиб турибди. Янада урғу берадиган жиҳати, бу жараён бугун ё кеча бошлангани йўқ. Ёшларга кўрсатилаётган ғамхўрлик ҳар қадамда намоён бўлмоқда. Мамлакатимиз келажаги бўлмиш йигит-қизларнинг сиёсий жараёнлардаги фаоллигини ошириш ниятида Ёшлар парламентининг ташкил қилиниши, Президентимизнинг “Ёшлар форуми”га ташриф буюриб, тенгдошларимиз

билан самимий мулоқот қилишлари ўнлаб мисолларнинг ўрнини босади. Тасаввур қиялпимизи, мазкур анжуманда давлатимиз раҳбари 14 та

ҳудуддаги ёшлар билан самимий суҳбатлашди. Ана шу учрашувлар натижаси янглиғ янги йилга шундай ном берилди десак, муболаға қилмаймиз.

О р о л б ў й и д а г и тарғибот тадбирларида партиянинг Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши ходимлари ва ҳамкор ташкилотларнинг етакчи мутахассилари фаол иштирок этишяпти. Нуқсда бошланган мулоқотлар туманлару чекка овулларда давом этмоқда.

Асем СИРИМБЕТОВА

Юртимизда бизнес юритиш учун қулай шароит яратиш ва аҳолини тадбиркорликка кенг жалб этишга алоҳида эътибор қаратилаётгани натижасида ишбилармонлар сафи кенгайиб, улар иқтисодиёт раванқига муносиб ҳисса қўшмоқда.

Тадбиркорнинг мурожаатлари — жамоатчилик назоратида

Қонлиқўл туманидаги Тадбиркорлар мурожаатларини кўриб чиқиш қабулхонасида “Халқ давлат идораларига эмас, давлат идоралари халқимизга хизмат қилиши керак” деган тамойил асосида ҳар куни аниқ режа асосида тегишли ташкилот ва идоралар вакилларида иборат ишчи гуруҳ билан бирга зарур чоралар кўрилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 3 октябрдаги “Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг Тадбиркорлар мурожаатларини кўриб чиқиш қабулхоналари хузурида Тадбиркорларнинг жамоатчилик кенгашларини ташкил этиш тўғрисида”ги қарорига асосан Қонлиқўл туманида ҳам ана шундай тузилма ташкил этилди.

Жамоатчилик кенгаши таркиби фаол тадбиркорлар, ҳуқуқшунослар ва бошқа мутахассислар орасидан шакллантирилди. Жумладан, ушбу кенгашга O'zLiDeP экспертлари ҳам киритилган. Бу эса ўз электорати манфаатларини жиддий ҳимоя қилаётган O'zLiDeP Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши билан тузилган меморандум асосида тадбиркорлар муаммолари ўрганилиб, жойида ҳал этилишида муҳим аҳамият касб этмоқда. Жамоатчилик кенгаши ишида “KANTEKS INVEST” МЧЖ директори, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесидаги O'zLiDeP фракцияси аъзоси Қуандиқ Ешмуратов, “Науризли Истам” фермер хўжалиги раҳбари, Халқ депутатлари Қонлиқўл туман Кенгашидаги O'zLiDeP депутатлик гуруҳи аъзоси Камилжан Жуманиязов каби тадбиркорлар фаол қатнашаётири.

Ўтган давр мобайнида Тадбиркорларнинг жамоатчилик кенгаши томонидан 15 та тадбир ўтказилиб, Бош вазир қабулхонасига келиб тушган мурожаатлар таҳлил қилинди. Тадбиркорларни қийнаётган масала ва тизимли муаммолар муҳокамасида асосий эътибор оқилонга ечим топишга қаратилиб, Кенгаш томонидан ишлаб чиқилган таклифлар Кичик бизнес ва тадбиркорликни ривожлантириш агентлигига киритиб борилмоқда. Бундай таклифлар ҳозиргача 18 та бўлди.

Тадбиркорларнинг жамоатчилик кенгаши аъзолари коронавирус пандемияси даврида вақтинча фаолиятини тўхтатган 87 та корхонанинг фаолияти тикланишига кўмак берганини ҳам айтиб ўтиш жоиз.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 27 июндаги “Yoshlar – kelajagimiz” Давлат дастури тўғрисида”ги фармони ижроси таъминлаш мақсадида ўз тадбиркорлик фаолиятини бошлаш учун тумандаги 6 нафар ёшга ер участкалари, 3 нафар ёш тадбиркорга жами 700 млн. сўм имтиёзли кредитлар ажратилишига амалий кўмаклашилди. Шу туфайли тумандаги 13 нафар ёшнинг бандлиги таъминланишига эришилди.

Элдар ДАЎЛЕТОВ,

Қонлиқўл туманидаги Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг Тадбиркорлар мурожаатларини кўриб чиқиш қабулхонаси жамоатчилик кенгашининг котиби

O'zLiDeP Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши томонидан Муҳаммад Ал-Беруний ўрта махсус ислом билим юрти билан ҳамкорликда шу шиор остида ёшлар билан учрашув ўтказилди.

Давлатимиз раҳбарининг жорий йилнинг 19 январь куни маънавий-маърифий ишлар тизимини тубдан такомиллаштириш, бу борада давлат ва жамоат ташкилотларининг ҳамкорлигини кучайтириш масалалари бўйича ташкил этилган видеоселектордан билдирган фикрларидан келиб чиқиб уюштирилган тадбирга, Қорақалпоқ давлат университети талабалари таклиф этилди.

Мулоқотда навқирон авлодни миллий гояга ҳурмат, Ватанга муҳаббат ва садоқат руҳида тарбиялаш, юртимиздаги ижтимоий-сиёсий жараёнларда уларнинг иштирокини кенгайтириш, аниқ-са, бузғунчи ёт гояларидан асраш, йигит-қизларнинг онгига таъсир этувчи зарарли оқимлардан ҳимоялаш масалалар муҳокама қилинди.

Юртбошимизнинг “Агар жамият ҳаётининг танаси иқтисодиёт бўлса, унинг жони ва руҳи маънавиятдир”, деган ҳикматли даъватининг асл моҳиятини ёшлар теран англаётгани ҳар бир чиқишда яққол сезилди. Зотан, янги Ўзбекистонни барпо этишга қарор қилган эканмиз, ик-

Биз ёт гояларга қаршимиз

кита мустаҳкам устунга таянамиз. Биринчиси – бозор тамойилларига асосланган кучли иқтисодиёт. Иккинчиси – ажодларимизнинг бой мероси ва миллий кадриятларга асосланган кучли маънавият.

Тадбир давомида Муҳаммад ал-Беруний ўрта махсус ислом билим юрти ўқитувчиси А.Садиқов ёшларни соғлом эътиқод ва миллий кадриятларга содиқлик, диний бағрикенглик ва миллатлараро ҳамжиҳатлик руҳида тарбиялаш, уларнинг бўш вақтлари сермазмун ўтишини ташкил этиш барча-барчанинг муҳим вазифаси эканлигини таъкидлади.

Қорақалпоқ давлат университети Ёшлар маънавияти ва тарбия

ишлари бўйича бўлим мудир И.Жуманиязов, O'zLiDeP Нукус шаҳар Кенгаши аппарат раҳбари А.Пиржанов томонидан ўртага ташланган мулоҳазалар ҳам иштирокчиларни беэътибор қолдирмади.

Мазкур тадбир ёшларда диний экстремизм, “оммавий маданият”, бузғунчилик, ахлоқсизлик каби ёт гояларга қарши мафкуравий иммунитетни янада ошириш, мамлакатимизда кечаётган ижтимоий-сиёсий, маданий-маърифий жараёнлардаги фаоллигини таъминлаш йўлидаги яна бир муҳим қадам бўлди.

O'zLiDeP Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши матбуот хизмати

Ёднома

Кўприк

Ҳаммамиз ҳам равон йўллардан юрамиз, кўприклардан ўтамиз, хийбонларни кезамиз, ажойиб боғу роғларга, яшнаб турган бепоён далаларга қараб, завқланамиз. Мактаблар, шифохоналар, стадионлар, кўркам бинолар, муаззам иншоотлар – ҳаммаси керак, бир коримизга ярайди. Юрамиз, кўрамиз, фойдаланамиз, даволанамиз, лекин уларнинг қандай вужудга келгани билан қизиқавермаймиз. Гўё ҳаммаси азалдан бор ва мангу қоладигандек.

Ҳозирги ободлик, маъмурчилик пойдевори ўз-ўзидан пайдо бўлмаган, ота-боболаримизнинг оғир, машаққатли меҳнати, ҳаловатидан, ҳатто соғлиғидан кечиши эвазига бунёд бўлган.

Одамлар бир ёқадан бош чиқариб, ҳамжиҳатликда ишласагина, катта-катта ишлар амалга ошади. Кишиларни бирлаштириш учун эса етакчи керак. Халқимиз айтганидек, минг ишчига бир бошчи зарур. Элга бош бўлиш эса осон иш эмас, бу ҳар кимнинг қўлидан келавермайди.

Раҳбар одам тийнатида ишчанлик, шижоат, қатъият, уддабуронлик, ирода, сабр-тоқат, ҳар бир инсон қалбига йўл топа билиш ва яна аллақанча инсоний фазилатлар мужассам топмоғи

даркор. ХУДАРГАН РАҲИМОВ ана шундай беназир, ғоят иқтидорли инсон эди. У нафақат Хоразм вилояти, балки мамлакат миқёсида танилган арбоб бўлган. 1950–1954 ва 1964–1974 йиллари Гурлан туманига раҳбарлик қилган. Хазорасп, Урганч туманларида, вилоят даражасидаги масъул лавозимларда фаолият юритган. Хударган отага ўхшаган инсонларни халқимиз унутмайди.

Яқинда Хударган Раҳимов ҳаёти ва фаолияти тўғрисида “Табаррук инсон хотираси” китоби нашр этилди. Хоразмлик шоира Жозиба (Шукуржон Жабборова) саъй-ҳаракати билан дунёга келган тўпламни ўқиб, элу юрт бахт-саодати йўлида ўзини фидо айлаган инсонлар қиёфаси кўз ўнгимизда гавдаланади. Китобдан жуда кўп инсонларнинг Хударган Раҳимов ҳақидаги хотиралари ўрин олган.

Аминбой Вафоев, меҳнат фахрийси: “Гурлан туманининг бир томони катта тузлик кўл эди, Чуқуркўл дейишарди. Шу кўлни дарё бўйидан тўранғиларни чоптириб олиб келиб, хўкиз, эшак, от-аравалар билан ёғоч ташиб, устига кен ташлаб кўмдирди. Теварагини ободонлаштирди. Унинг чаққонлигига, заковатига қойил қолардим”.

Пошшахон Маҳмудова, меҳнат фахрийси: “Бор-йўғи икки йил ичида Гурланда 6 та янги мактаб, 3 та болалар боғчаси, 17 та тиббиёт пункти

қурилишига бош бўлганлар. 1964–1974 йиллари туманда 6 та замонавий клуб, 22 та кутубхона ишга тушгани ҳам халқпарвар раҳбарнинг хизматлари”.

Ҳалима Ҳайтимметова, меҳнат фахрийси: “1950 йили туманимизга бош бўлиб келгач, ишни уруш даврида қаровсиз қолган етим-есирлар бошини силашдан бошлаган. Туман марказида болалар уйи ташкил қилиб, ҳар доим хабардор бўлиб турганлар. Ўша йили тўққизта чекка қишлоқда мактаб очилди”.

Раҳим Тоҳиров, меҳнат фахрийси: “Гурлан туманининг гир айланаси тўқайзорлардан, чакалакзорлардан иборат эди. Тўқайзорларни ўзлаштириб, шолзор, пахтазорларга айлантирди. Бугунги Гурланнинг 80 фоизи

унинг меҳнати маҳсулидир”.

Давлат арбоби Бектош Раҳимов эслайди: “Қадим шаҳарга саёҳат ниҳоясида, бир пиёла чой устида Хударган Раҳимов менга ўз таклифини билдирган:

– Ёшулли, Москваю Ленинграддаги тарихий музейларда Чор Россиясига бош бўлган императорларнинг суратлари кўргазмаларга қўйилган. Шу... тепадан рухсат олсангиз, бизлар ҳам бирор музейда хонларнинг суратларини қўйсақ, сайёҳлар уларнинг асл қиёфасини кўрсинлар.

Хударган Раҳимов орзу қилган иш фақат истиқлолдан кейин амалга ошди. Уша замонларда бундай таклифни илгари суриш мисли кўрилмаган жасорат эди”.

Матёқуб Қўшжонов, академик: “Хударганнинг бошқа ҳамкасбларидан фарқи – китобга ўчлиги эди. Бошқа раҳбарлар пойтахтдан уйларига сумка-сумка ширинликлар, кийим-кечак, турли буюмлар билан қайтишса, Хударган бир қоп китоб билан қайтарди”.

Шариф Қурбонов, меҳнат фахрийси: “Баъзида ёшлиқ қилиб, сал қизишиб, қуюшқондан чиқсам, кейинроқ ёнларига чақириб:

– Биз кўприкмиз, буни унутма!, – дердилар”.

“Табаррук инсон хотираси” китоби муаллифи Жозибанинг изоҳ беришича, кўприкдан ҳамма – яхши ҳам, ёмон ҳам, тўғрию эгри ҳам юриб, босиб ўтиб кетаверади, кўприк ҳаммага бирдай хизмат қилади. Давлат арбоби “кўприкмиз” деганда шуни назарда тутган экан.

Беҳзод БАРОТ

Марҳабохон Холмирзаева Улуғнор тумани Нуробод маҳалласида истиқомат қилади. Аёлнинг сабри, турмуш машаққатларига матонати таҳсинга лойиқ. Парваришидаги қизалоғининг хасталиги дунёсини қоронғу қилади, нажот излайверади.

занди билан ўзларига берилган кўмакларни чин дилдан оқлашди. Томорқасида, фермер хўжаликлари ер майдонларида озиқ-овқат маҳсулотлари етиштириш билан шуғулланишди. Оилага даромад кира бошлади. Муҳими, хонадоннинг ҳар бир аъзоси бандлиги таъминланди.

Аммо... Ўрганишлар мобайнидаги энг асосий муаммо ҳал

“ТЕМИР ДАФТАР”ГА

кимлар кириб, кимлар чиқарилди?

Саккиз ёшли норасидасининг кўкрак қафаси суякларини ўсишида нуқсон бор, жарроҳлик амалиёти зарур. Аммо топганини амаллаб рўзгорга етказётган онаизорнинг қизалоқни операция қилдириш учун қурби етмайди. Она-да, ҳали у қариндоши, ҳали бу танишидан зир югуриб мадад излайди...

Ана шундай пайтларда муаммо депутат кўмаги билан ҳал бўлса денг!

Халқ депутатлари Улуғнор туман кенгаши депутати Маъруфжон Раҳмоновнинг мазкур маҳаллада шакллантирилган “Темир дафтар”-га киритилган оилалар ҳолидан хабар олиш ишлари доирасида ушбу муаммо юзага чиқди. Амалий кўмак берилди, бемор Андижон шаҳридаги шифохонага жойлаштирилди.

Ноибнинг ўрганишлари “Темир дафтар” доирасида бўлгани йўналишдаги ишларнинг қай даражада ўзини оқлаганлигини ҳам намоён қилди. Моҳирахон Ҳақимова ҳам ушбу дафтардаги рўйхатда эди. Турмуш ўртоғи, уч нафар фар-

бўлмаётгани уни чуқур ўйга солмоқда. Кўнгли хотиржам эмас, сайловчилари кўзига қарашга ботинолмади, ўзини ноқулай сезади уларнинг қаршисида. Чунки маҳалла аҳли тоза ичимлик суви танқислигидан қийналади. Мавжуд 13 та кўчадаги 348 та хонадондан атиги 65 таси артезиан суви ичиш имконига эга. Қолгани эса яқин атрофдаги ариқдан сув ичишга мажбур.

Хўш, мазкур муаммонинг ечимига қай бир мутасадди камарбаста бўлади? Ёки цивилизациянинг етиб келишини кутиб ўтириш керакми? Халқ ноибига елкадошликка қайси масъул марду майдон бўлиб туриб бера олади? Андижоннинг энг чекка чўл ҳудуди Улуғнор туманига тоза ичимлик суви етказиб бериш ишлари яна қанча муддатга чўзилади? Ахир оби-ҳаётнинг саломатлик манбаи экани долзарб масала-ку!

Бу борада депутатга ҳамкорликни ким зиммасига олади?

Ўз мухбиримиз

Ички ишлар вазирлиги ЙҲХББ ахборот хизмати “XXI asr” газетасида шу йилнинг 7 январь куни эълон қилинган “Йўлдаги ёлғончилар ёхуд ЙПХ планшетлари кимларни чув туширяпти?” сарлавҳали мақола юзасидан yhxbb.uz сайтида маълумот берди.

ЙПХ инспекторига “танбеҳ” берилди

Унда айтилишича, “XXI asr” газетаси муҳбири Фаррух Жабборов қаламига мансуб мақолада келтирилган уч ҳолат бўйича Тошкент шаҳар ИИББ, Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятлари ИИБ ЙҲХБлари томонидан хизмат текшируви ўтказилган.

Сурхондарё вилояти ИИБ ЙҲХБ томонидан ўтказилган хизмат текширувига кўра, 2020 йилнинг 30 май куни вилоят ИИБ ЙҲХБ ЙПХ ходими О.Хуррамов томонидан “Лабо” русумли, 01 748 DGA давлат рақам белгиси автомобиль ҳайдовчиси 1.1 йўл чизигини босиб ҳаракат-

лангани учун тўхтатилиб, ҳайдовчи Ш.Узбековга нисбатан тегишли тартибда баённома тузилган.

Ушбу қоидабузарлик ҳолатини “Маъмурий амалиёт” автоматлаштирилган ахборот алмашинув тизимига (КААТ) киритиш жараёнида инспекторлар И.Туропов ва Ч.Худоёров томонидан 01 748 DGA давлат рақам белгиси ўрнига техник хатолик туфайли 01 748 DBA давлат рақам белгиси ёзиб юборилган ва шу бўйича жарима қўллаш тўғрисида қарор чиқарилган.

Хизматда йўл қўйган камчиликлар бартараф

этилиб, ушбу ҳолат қоидабузарлик содир этган “Лабо” русумли, 01 748 DGA давлат рақам белгиси автомобиль ҳайдовчиси Ш.Узбековга қаратилган. Шунингдек, хато ва камчиликларга йўл қўйган Ч.Худоёровга “танбеҳ” интизомий жазо чораси қўлланилган.

Тошкент шаҳар ИИББ ва Қашқадарё вилоят ИИБ ЙҲХБлари томонидан ўтказилган хизмат текшируви давомида эса мақолада тилга олинган икки ҳолат юзасидан расмийлаштирилган электрон маъмурий баённома асоси деб топилган.

ОҚИЛГА – ИШОРАТ, НОДОНГА

Ёхуд шаҳар қуриш осон-у, онгни ўзгартириш мушкул экани

“ИЕ, ҲЕЧ НАРСА КОР ҚИЛМАЯПТИ-КУ?!”

Бир кинофильмда сарбоз ана шундай хитоб қилади. Унинг ажабланиши боиси: буйруққа биноан аскарлар лўтибоз, сеҳр-жодудан ҳам озроқ хабари бор кимсани тириклай қўлга олиш учун роса уринишади – пистирма қўйишади, таслим бўлишни илтимос қилишади, чиройли ваъдалар беришади, кейин таҳдидга ўтишади, тўр ташлашади, арқон-сиртмоқ отишади... Ҳаракатлар зое кетаверади – найрангбоз улар билан ўйнашади, чигирткадек у ёқдан бу ёққа сакрайди, бошқа хунарлар кўрсатади, хуллас, ҳеч тутқич бермайди.

Йўл ҳаракати хавфсизлигига масъул идораларимиз билан тартиббузар ҳайдовчилар ўртасида кейинги 5-10 йил ичида кечган тўхтовсиз курашни хаёлдан ўтказиш беихтиёр мазкур хитобни ёдга солади.

ИШ БИЛАН НАТИЖА БИР-БИРИГА МУТАНОСИБМИ?

Ўтган даврда қоидабузарликларни камайтиришга қаратилган саъй-ҳаракатлар бир зум ҳам тингани йўқ. Тарғибот ишлари – ҳадсиз-ҳисобсиз мақолалар, кўрсатувлар, эшиттиришлар, ҳужжатли фильмлар, учрашувлар, семинарлар, интернетдаги чиқишлар, ҳайдовчиларни эҳтиёткорликка чорловчи улкан баннерлар, плакатлар... Бошқа чоралар ҳам қўлланди: йўл ёқларига ИПХ ходими ёки автомобилининг макетлари қўйилди. Инспекторлар сони кўпайтирилди. Улар ихтиёрига замонавий автомобиллар берилди. Хусусий автомактаблар фаолияти тўхтатилди (бунинг бефойдалиги маълум бўлгач, яна рухсат берилди). Жарималар оширилди. Кейин яна оширилди. Тургун ва мобиль радарлар, камералар ишга туширилди (айниқса, мазкур чора озми-кўпми самара бергани аниқ).

Билганимиз шулар. Бошқа ишлар

ҳам амалга оширилган бўлса, эҳтимол. Бу чора-тадбирларга ҳазилакам куч, вақт, маблағ сарфланмади (ҳайдовчилар жарима тўлаб, давлатни бой қиляпмиз деб ўйлайди, тушган пул ана шу ишлардан ортмаса керак). Натижа-чи, шунга ярашами?

Ўтган йилнинг 9 ойида йўлларда жами 3,9 млн. қоидабузарлик қайд этилган. 2,1 млн. таси қўпол қоидабузарликдир. (Расман қайд этилгани шунча. Ҳисобга кирмаганлари бундан неча баробар зиёда бўлиши мумкин?) 4294 та ИПХ содир қилинган. Оқибатда 1 минг 293 киши ҳалок бўлган, деярли 4 мингтаси жароҳат олган, уларнинг ярми умрбод майиб-мажруҳ бўлиб қолган. Аварияларнинг қарийб 90 фоизи айнан ҳайдовчилар айби билан рўй берган...

Ҳа, йўллардаги бошбошдоқликни жиловлаш қийин кечаётир. Бу ҳол, балки, автомобилларнинг тез кўпайиб бораётгани, тегишли ташкилотларнинг эса бундай суръатга тайёр эмаслиги билан изоҳланар? Ҳарҳолда, ҳаммаёқни тўсатдан машина босиб кетмади, улар сони изчил ошиб борди. Йўқ, гап масъулларнинг шошиб қолганида эмас. Гап талай ҳайдовчиларнинг қо-

идаларга бўйсунганини истамаслигида, тартибларни менсимаслигида. Улар унчалик кўп эмас. Лекин “битта тиррақи бузоқ...”

“КЎЧА” ФАЛСАФАСИ

“Олғир-у учар” шофёрларнинг фалсафаси тахминан шундай: хавфсизлик камарини тақиш – уят. Бундай қилиш ҳали “хом”ликни ҳамда “кўча кўрмаган”ликни эълон қилиш билан баробар. Йўл белгиларига тўла риоя этиб, тезликни меъёрида сақлаган киши – журъатсиз, ношуд-нотавон. Шартта бурилмай, кескин кесиб ё қувиб ўтмай эҳтиёткорлик билан ҳаракат қилганлар – бўшанг, латта. “Крутой” ҳайдовчи “асов тулпори”ни тўхтатиб, бир мишиқи болани ёки тўридан гўри яқин кампирни ўтказиб юборса, нима деган одам бўлади? Оғайниларига майна бўлмайдимми? “Қувиб ўтиш тақиқланади”? Бу белги ожизлар учун. Газини бос! “Автобус бекати”? Нима бўпти?! Жойини топиб тўхтайдеради автобус. Борингки, “гаи” ушлади ҳам дейлик, жонингни олармиди? Зўр келса, жарима тўланар, шундаям агар ундира олишса...

Гаплашиб кўрсангиз, кўпчилиги бинойидек эркаклар, муомаласи, фаросати жойида, айримлари ҳатто тақводан, одамгарчиликдан ваъз ўқийди. Аммо қўли рулга тегса, худди машинани олиб қочаётган ўғридек ҳаракат қилади. Ҳаттоки рулдаги баъзи аёллар ҳам партизанлар мисол атрофга разм солиб қарайди, бирор хавф сезмагач (ИПХ ходими, камера), дангал қоидани бузади.

Шуни айтадилар-да, шаҳар қуриш осон-у, онгни ўзгартириш қийин, деб.

МАДАНИЯТЛИЛИК – ОЖИЗЛИКМИ?

“Катта оға”лар даврида ароқхўрлик, бузуқлик, даҳрийлик сингари иллатлар қаторида “понятка” дегани ҳам кириб келганди. “Кўча тушунчаси” дегани ўлатдек юкумли, каламушдек яшовчан, энг ёмони – таъсири кучли бўларкан, у ёки бу даражада авлоддан-аводга ўтиб келяпти.

...Ўтган асрнинг 90-йилларида юртимизда безорилик, муштумзўрлик, ўғрилиқ, “разбор”лар авж олган, ҳар хил тўдалар, тўдабошилар босар-тусарини билмай қолганди. Уларни инсофга келтиришдан илон-чаёнларни инсофга келтириш осонроқ кўринарди. Зеро, “кўча” фақат ўзидан зўрроқни тан олади. Тўғрилиқ, инсонийликка даъватлар қулоғига кирмайди. Яхши гапни тушунмайди, тушунишни истамайди ҳам. Маданиятликни ожизлик аломати сифатида қабул қилади. Ўша пайтдаги ички ишлар вазири қизишиб, энди “жаҳолатга қарши маърифат” билан эмас, “жаҳолатга қарши жаҳолат” билан курашамиз, дегани ҳам шундан. Давлат “кўча” билан пачакилашиб ўтирмади, қаттиққўллик билан белини синдирди. Ерга кирганининг қулоғидан, осмонга учганининг оёғидан тортиб, жазолади. Чунончи, автомобиль ўғрилари 20, 25 йилга, оғирлаштирувчи ҳолатларда умрбод озодликдан маҳрум этилди. Пировардида халқимиз энгил тин олди, давлатдан миннатдор бўлди.

Ҳозирги “чапани” ҳайдовчилар ўша – жамиятимиздан супуриб ташланган тубан қатламнинг оқовасидек туюлади одамга.

ТАЖАНГ ОДАМ ЯНАДА ТАЖАНГЛАШАДИ

Ҳайдовчилар хулқига, феъл-атворида бошқа омиллар ҳам таъсир кўрсатади. Буюк Британиядаги тадқиқотлар шуни кўрсатдики, машина саломидаги одамда ташқи таъсиротлардан буткул ҳимояланганлик ҳисси ҳосил бўлади (ёмғир, шамол, совуқ, лой, кучсиз зарбалар ва ҳ.к.; қимирлаган жонзот борки машинага йўл бериши керак – бўлмаса ўзидан кўрсин). Ҳайдовчи маълум маънода ташқи оламдан узилгандай бўлади. Ана шундай ўзига хос руҳий ҳолат қоидабузарликка мойиллик туйғусини

– КАЛТАК

Хусусида айрим мулоҳазалар

кучайтириб юборади – гўёки унинг дунёсига ҳеч ким дахл қилолмайдигандай, ҳар қандай жазодан қочиб қутулдигандай... Шунисиём борки, гавжум шаҳарда автомобилни бошқариш одам тийнатидаги жамики салбий хислатларни “фаоллаштиради”, айтилик, бетоқат одам баттар бетоқат бўлади.

Мазкур омилларнинг ҳаммаси бир бўлиб, сурбет, бетамиз ва доғули бир тоифани вужудга келтирадики, уларга амалий, оғриқли чораларгина – жарима ва ҳайдаш ҳуқуқидан маҳрум қилиш кабилар кор қилади. Лекин яқин кунларгача ҳуқуқбузарларнинг кўпчилиги қандайдир йўллар билан бу жазоларга чап бериб келаётганди.

Аввал автомобиллардаги видеорегистратор, кейинроқ – шу йилдан бошлаб мобил телефонга тасвирга олинган қоидабузарликлар учун ҳам

давомида бирорта қоида бузмаган ҳайдовчилар кўп орамизда. Шунақа гапларни айтаётганлар смартфонда бўлар-бўлмас роликларни кўравермай, баъзи давлатлар кўчаларига ҳам назар ташлаб кўрсин: на тартиб бор, на ўзгага ҳурмат, бир пайтнинг ўзида ҳамма ҳар тарафга ҳаракатланяпти, аралаш-қуралаш, алғов-далғов бўлиб ётибди.

Ҳуқуқи поймол қилинган ҳайдовчи сигнал чалиб, норозилик билдирса, “крутой”лар орқаваротдан “Чидасанг кўчага чиқ, бўлмаса уйингда ёт!” деб ўшқиради. Шу гапни энди уларнинг ўзига айтиш керак. Қоидаларга бўйсунсин, бўйсунини истамаса, жарима тўласин. Ё унисига, ё бунисига кўнсин-да, ахир. Масалани шу тахлит кўйишни хушлайдик-ку улар. “Стукач”, “сотқин”, “терпила” – яна ўша эски кўшиқни бошлашди. Мазкур сўзлар ҳар қандай пасткашлик-

жарима қўлланила бошланди. Тўрт кун олдин эса хусусий фирмаларга шундай иш билан шуғулланишга рухсат берилди.

“ЧИДАСАНГ, КЎЧАГА ЧИҚ...”

“Шустрий водила”ларнинг пайта-васига кўрт тушди. Ҳуқуқбузарларни суратга олганларга зуғум ўтказиш ҳолатлари ҳақида хабарлар тарқалаяпти. Демак, “ўқ” мўлжалга тегибди. Заҳарни захар қайтаради. Халқона ифодалаганда, сопи ўзидан чиқарилди. Расман айтганда эса, жамоатчилик назоратининг кудрати сезилди. Эндиликда “олғир”лар машина ичида ўзини беҳавотир ҳис этмаяпти чоғи.

“Бундай қилишга ҳали эрта, йўлларимиз талабга жавоб бермайди, қоида бузмасликнинг иложи йўқ” сингари гап-сўзлар қулоққа чалиняпти. Йўлларимизга нима қипти?! Барча белгилар ўз ўрнида, светофорлар ўрнатилган, чизиқлар чизилган, қисқаси, ҳаммаси рисоладагидек, андозаларга мос. Чекка ҳудудларда бир-иккита ички йўл (яъни, транспорт қатнови жуда кам) қаровсиз қолиб кетган бўлиши мумкин. Йиллар

дан қайтмайдиганлар тилидан айтил-яптики, уларни аксинча, мақтов, рағбат тариқасида англаш лозим.

Шундай мақол бор: таёқ зарби айиқни ҳам тарбиялайди. Жамоатчилик “калтаги” бебошларнинг ақлини киргизиб кўйиши, бинобарин, йўлларимиз мутлақо хавфсиз ҳамда ҳайдовчиларимиз ўзаро ҳурмату маданият бобида барчага ўрناق бўлишидан умидворимиз.

Сўзимизни бир таклиф билан якунлайимиз: чеккароқ ҳудудлардаги, иккинчи, учинчи даражали йўлларда суратга олинган қоидабузарликларга камида уч баробар кўпроқ ҳақ тўлаш мақсадга мувофиқ. Барибир, кўплар пул ишлаш учун тасвирга туширади. Шу боис машиналар нисбатан сийрак йўллар ўзига хос назоратдан четда қолиши ва “чапани” ҳайдовчилар айнан шу йўлларда “хуморбосди” қилиши, шаталоқ отиши мумкин. Қолаверса, кимсасиз жойларда бундай фаолият билан шуғулланиш хавфлироқ.

Айтганча, кейинги сафар эгасиз, қаровсиз, ўйдим-чуқур йўллар ҳақида ҳам тўхталмоқни режалаштириб қўйдик.

Беҳзод ИСРОИЛОВ,
“XXI asr” муҳбири

Соғлиқни сақлаш вазирлиги диққатига!

Тошкент аэропортида ковид тести:

куласизми, куясизми?!

XXI ASR

...31 январдан 1 февралга ўтар кечаси “Истанбул – Тошкент” йўналиши бўйича учган самолётдан тушиб, аэропортнинг чиқиш йўлагига келдик. Қўлимизда бир кун аввал Анталияда ковидга қарши халқаро қоидаларга асосан олинган тест натижасиям бор. 72 соат амал қилди! Аммо Тошкент аэропортида йўловчилар қайта тест топшириши лозимлиги белгиланган. Жуда тўғри, эҳтиёт шарт! Лекинини эшитинг.

Ўзбекистонликлар учун очилган “окошка” ёнига бордик. 130 000 тўлайсиз, дейишди. Таниқли журналист Шарофиддин Тўлаганов жигибийрон бўлиб изоҳ сўради, яқинда 90 000 экан, нега оширинглар, манави тест қоғозини нима қиламан, дегандек. Деразача ортидаги тиббиётчи хотин эса мен билмайман, 25 январдан оширишди, пулни тўланг, 15 минутда жавоб тайёр бўлади, соғ чиқсангиз, кетоврасиз, деди...

Пулни тўладик, чек ҳам бермади. Тестчи дўхтир (тиббиёт ходими) ёнига ўтдик. Қараб турибман чўчинқираб. Бурунга тиқадиган чўпни олди-да, иккига бўлди ва биттаси билан иккала бурнимдан тест олди. Менимча, ҳалиги пахта ўралган чўпнинг иккинчи бўлагини Шарофиддинга ишлатди...

Куласизми-куясизми, айтинг, давлат бюджетидан энг кўп маблағ ажратиладиган вазирликдаги жаноблар?!

Пастга тушиб, юкларни олиб, чиқиш йўлагига келиб, паспортни бир мулозим кўлига тутқаздик. У экранга қараб, тест натижаси чиққанларни

чақириб, жўнатворяпти. Мен ҳам кўлимга паспортим текканидан суюниб, ташқарига ошиқдим...

Бундай гаройиб “меҳмоннавозлик”ни хорижликлар қандай қабул қилаётгани менга қоронғи.

15 дақиқада чиққан тест жавоби қай даражада ишончли? Мақсад соғлиғимиз учун қайғуришми ёки халқдан пул ундириш?!

Янада аччиқроқ ва ҳақли саволларга жавоб борми сизларда: сафарга кетганимизча Олой бозори ёнидаги “Intermed” деган тиббий муассса (лицензия рақами №1783) лабораториясига 230 минг сўм тўлаб тест топширгандик, натижаси 7-8 соатда чиққан эди! Ўшанда ҳам тўғри аэропортга келганда таҳлил олишса, ҳарна-да, юз минг ёнимизга қолмасмиди, жавобини ҳам соатлаб кутмас эдик. Осмон узилиб тушмасди-ку! Ким изоҳ беради бунга?

Ўзбекистон дарвозаси бўлмиш аэропортдаги ушбу ҳолатни тегишли вазирлик ва идоралар қандай шарҳлаб беради? Кутайлик-чи!

Озод КАРВОН

ВАТАН ТИЛДА СЕВИЛМАЙДИ

◀ Бошланиши 1-саҳифада.

Бугун замон анча ўзгарди. Одамлар ҳам даврга мослашяпти, ошкора фикрлаш, тўғри сўзни айтиш, ўз ҳаққини талаб қилиш кучайди. Аслида шундай бўлиши керак эди. Айтилаётган оғриқли муаммо, масалаларни Президент кун тартибига олиб чиққунича кутиб туришимиз тўғри деб ўйлайсизми? Албатта, йўқ! Жамоатчилик муҳокамаларида айнан туризмни ривожлантириш бўйича жиддий эътирозлар бўлаётганига сабаб нима? Бу гапларни ёзаётганимга Туркияда бир ҳафта давом этган сафаримиз мавзуси туртки бўлди.

Туркия Республикасининг Ўзбекистондаги элчихонаси Маданият ва туризм бўлими ташаббуси билан “Safe Tourism” мавзусида ташкил этилган пресс-турда мамлакатимизда фаолият юритаётган бир қатор оммавий ахборот воситалари вакиллари сафида мен ҳам қатнашдим. 25–31 январь кунларига мўлжалланган ажойиб тадбирдан кўзланган мақсад пандемия шароитида ҳам Туркияда “хавфсиз туризм”нинг мавжудлиги, барча санитар-эпидемиологик чора-тадбирлар кўрилганини тарғиб қилишдан иборатлиги ибратлидир.

Маълумот ўрнида таъкидлаш керак: бугунги кунда Туркия дунёда туризми ривожланаётган ва айнан ана шу тизим ортидан энг кўп даромад

Бу жаннатмонанд ўлкада нафақат туркий ёхуд ислом маданиятига оид, балки инсоният тарихига бевосита дахлдор нодир осори атиқалар сақлаб қолингани ҳар қандай зиёратчини ҳайратга солади. Истанбулдаги Аёсофия ёдгорлигини оласизми, Каппадокиядаги ер ости шаҳри ҳамда тошлардан ўйилган сирли уйлар, ибодатхоналарни айтасизми, ҳамма-ҳаммаси, тан оласизми-йўқми, барибир, шу мамлакат халқининг бебаҳо бойлиги саналади. Кўпчилик фақат кўнгилли дам олиш манзилларидан бири деб ўйлайдиган Анталиядаги Белкис, Серик, Перге каби маскан-

шаҳарларимизнинг шарафли тўйларини нишонлаш муносабати билан савобли ишлар қилинганидан ташқари кўнгилни хира торттирадиган қанча воқеалар рўй берган эди. Биттасини айтаман, салкам уч минг йиллик тарихга гувоҳ Кеш – Шаҳрисабз шаҳри икки марта реконструкция қилиниши оқибатида Оқсаройни ўраб турган асрий деворлар шафқатсизларча бузиб юборилди. Хўш, хароба ҳолида бўлса-да, аслини асраб қолсак, осмон узилиб ерга тушармиди, айтинг! Ҳозир қаранг, “янги” деворни кўрган қайси сайёҳ ҳайратланади?

Ҳайрон қолсан киши, нега биз доим тузиш эмас, бузишдан роҳатланамиз? Самарқанд, Сурхондарё, Оролбўйи, Хоразм ёки Тошкент шаҳридаги баъзи обидалар, девор қолдиқлари ҳар хил баҳоналар билан йўқ қилинди ёки янги эгаларига бирор иншоот қуриш учун тақдим этилди. Оқибатда аслиятдан бутунлай йироқ “замонавий” бинолар пайдо бўлмоқда. Шуларни кўргач, бир таклиф туғилди: ўша бузмоққа иштиёқи баланд амалдор ва қурувчиларни бир ҳафтагина Туркия ё туризм соҳасида бой тажрибага эга давлатларга юборайлик, маданий меросни қай йўсинда сақлашаётганини кўрсин, кўзи очилсин, хулоса қилсин!

Президентимиз яқинда туризм муаммоларига атрофлича тўхталиб, бизда саводли гидлар йўқлигини ҳам жиддий танқид қилганди. Жуда тўғри ва адолатли эътироз бу. Биз кечагина кўрдик туркиялик гид, экскурсавод, кузатувчи мезбонларни, уларга ҳаваси келади одамнинг, жуда саводли ва зиёрат одобини пухта эгаллаган, ўз халқи ва мамлакат тарихини жуда я х ш и

билади. Исталган саволга жавоби тайёр. Бизда эса, афсуски, тескариси. Муомаласидан бошлаб, ўзини тутиши, билими ҳаминқадар, чала-чулпа маълумотларни ёдлаб олганлари қанча.

Сафар баҳона кўнгилдан кечган айрим фикрларнигина сиз билан бўлишдик. Ҳали туризмга оид таклиф ва мулоҳазалар бисёр. Сездингизми, англадингизми, Ватанни севмоқ ўтмишга, аждодлар меросига муносабатда ҳам яққол намоён бўлар экан. Мамлакатдаги ҳар бир осори атиқа, қандай кўринишга эгаллиги, қайси даврга хос бўлишидан қатъи назар, шу халқнинг муқаддас бойлигидир. Биз ҳам борини асраб қолишга улгурайлик. Эртага кеч бўлади.

ДАФТАР ЧЕТИГА БИТИЛГАН АЙРИМ ҚАЙДЛАР

Истанбул

Йўл бошловчимиз Мурад гиднинг изоҳлашича, дунёнинг мегаполиси шаҳарларидан бири бўлмиш бу қадим шаҳарда тахминий ҳисоб-китобларга кўра, 20 миллиондан кўпроқ аҳоли яшайди. Келиб-кетувчилар, рўйхатдан ўтиб-ўтмаганлар билан қўшиб ҳисобланса, 23-25 миллионни қоралаб қоларкан. Пандемиягача бир кунда Истанбулга етмиш мингдан ортиқ сайёҳ қадам ранжида қилган. Ҳозир эса 10-15 минг атрофида дейишди.

Икки кунгина шаҳарнинг 3-4 та кўҳна зиёратгоҳини кўришга улгурдик, холос. Тўпқопи, Аёсофия, Бўздағ кино павильони, Истиклол майдони, Европа ва Осиёни боғлаб турган Босфор кўприги... Булар алоҳида мавзу!

Дўкону бозорлар атрофи гавжум. Кўз илғамайди, кўча тўла машина. Лекин бирор жойда биздагидек айрим фаросатсиз шофёрларнинг қулқонни тешворгудек сигнал босиши, бетиним қоидабузарлик ё дуч келган жойда ўтган-қайтганнинг ҳужжатини сўраб, сумка титкилайдиган полициячи, “хато қилишингни кутарлар”ни ёдлаб олган бирор ЙПХчини кўрмайсиз. Энг қизиги, сўқиниш ё ёқавайрон бўлиб жанжаллашган, йўлда йиқилиб ётган пиёниста, хира пашадек ёпишгуччи тиланчининг қорасиям кўринмайди. Исталган дўконга кирсангиз, сермулозамат сотувчи тутқазган кофе ё чойни ичиб, ортга қуруқ қайтишдан уялиб кетади одам.

Норқобил ЖАЛИЛОВ,
Ўзбекистонда хизмат
кўрсатган журналист

Тошкент–Истанбул–Каппадокия–
Анталия–Тошкент

топаётган давлатлар орасида олдинги ўринлардан бирини эгаллаб турибди. Оддий мисол, **2019 йилда бу сеҳрли диёрга 50 миллион сайёҳ келган!** Тасаввур қиляпсизми? Аҳолиси 80 миллиондан ошаётган мамлакат иқтисоди нима учун йил сайин кўтарилиб, гуллаб-яшнаётганига биргина шу мисолнинг ўзи кифоя эмасми? Пандемия кучайган 2020 йилда эса меҳмонлар келиши анча камайган ва бу рақам 15 миллион нафарга тушибди...

Биламизки, икки қардош давлат – Ўзбекистон ва Туркия ўртасида кейинги тўрт-беш йил ичида деярли ҳамма соҳада силжиш кузатилди. Айниқса, туризмни янада юқори босқичга олиб чиқиш борасида катта ишлар амалга оширилди. Эътиборли жиҳати, ўтган оғир ва машаққатли йилда мамлакатимиз туризм тармоғи жиддий синовга дуч келди. Бу жараён ҳозир ҳам текис йўлга тушгани йўқ. Ҳамон хатарли вазият сақланиб турибди. Табиийки, карантин шароитида хорижий алоқалар анча чекланди.

ларда милoddан аввалги ва кейинги асрларга хос маданий ёдгорликлар қолдиқлари ёхуд Эски шаҳарнинг қадимда қандай бўлса, шундайлигича сақлаб қолингани ақлни шоширади.

Ҳар қадамда бетакрор замонавий бунёдкорлик иншоотларини барпо этаётган қардош турк халқи кўҳна обидалардан битта тошнинг олиб кетмагани уларнинг маданий қарши бутунлигига ишора эмасми? Ишонмасангиз, келиб кўринг, Фарб маданияти намунаси, Ислон тамаддуни осори атиқасими – барчаси кўз қорачигидек сақлаб келинмоқда. Қаерга борсак, дарров қиёсу солиштириш учун Ўзбекистондаги зиёратгоҳ ва сайёҳлик манзиллари кўз олдимизга келаверди. Очиғини айтаман, биз бу қондош халқдан қадимий шаҳарларимизни туризм учун энг қулай масканларга айлантириб, мамлакат иқтисодиётига улкан ҳисса қўшиши мумкин бўлган ибратли тажрибаларни оғринмасдан ўргансак, фақат ютамиз деб ўйлайман.

Эслийлик, бир пайтлар кўҳна

3 февраль – Ўзбекистон халқ ёзувчиси, оташнафас ижодкор, ҳақиқий ўзбек тили фидокори Тоғай Муроднинг туғилганига 73 йил тўлди. Беназир ёзувчимиз яратган асарлар ўзбек адабиётининг ҳақиқий дурдоналари ҳисобланади. Ёзувчининг китобларини ўқиганлар дастлабки варақларданок унинг ҳеч кимнигина ўхшамаган ёзиш услуби, ўзгача бетакрор тилини ҳис қиладилар.

Мен Тоғай Мурод билан у таржима қилган Эрнест Сетон Томпсоннинг “Ёввойи йўрға” асарини ўқиш вақтида “танишганман”. Китобга ёзган сўзбоши бу ижодкорга нисбатан менда жуда катта қизиқиш уйғотган. Кейинчалик қисса ва романларини қайта-қайта ўқир эканман, ёзувчи билан орамизда руҳан боғлиниш борлигини ҳис қилдим. Ўтакетган мағрур, чек-чегарасиз ориятли, адабиёт ва ижодга меҳри баланд адиб ўз замондошлари орасида тенгсиз иқтидор соҳиби эканлиги билан яққол ажралиб туради. Биргина “Отандан қолган далалар” романини олиб қаранг, асар шу қадар пухта ёзилганки, тасвирланган тарихий воқеалар, ўша вақтдаги ўзбеклар ҳаётининг аҳволи, қолаверса, Деҳқонқулнинг ер илми ҳақида гаплари... буларнинг ҳаммаси ёзувчи китоб ёзишга ростмана тайёргарлик кўрганидан далолат беради.

Тоғай Муроднинг асар ёзишга киришиш жараёни ҳам бугунги ёзувчи бўламан деган ҳар бир бошловчи қаламкашга катта мактаб бўлса, ажаб эмас. “От кишнаган оқшом” қиссасида ёзувчи отлар ҳақида мен биолог бўлиб туриб билмайдиган жуда кўп маълумотларни айтиб ўтади. Университетда ҳайвонлар этологияси фанидан талабаларимга адабиётлар тавсия қилаётганда албатта бу асарни ҳам айтиб ўтар эдим. Чунки ёзувчи асар ёзиш давомида отларнинг хулқ-атвори, уларда кечадиган онтогенетик жараёнларни жуда тўғри ва тўлиқ тарзда ёритиб берган.

“Ойдинда юрган одамлар” асарини йиғлаб-йиғлаб ўқиганман. Асар қаҳрамонлари Қоплон ва Оймомо фарзандсизликдан азоб чекадилар, туғилмаган фарзандлари Хушвақтни интизорлик билан кутадилар, бир-бирларини бобоси, момоси деб чақирдилар. Асар Оймомо момонинг вафоти билан тугайди. Тоғай Муродни таниганлар ёзувчининг фарзандсиз ўтганини билади. Бир танишлари “...Тоғаймурод, мана шу асарда ўз қисматингизни ёзганмисиз?” деб сўраганда “Мана шуниси аламли-да, бу асарни уйланмасимдан олдин ёзганман”, деб жавоб қайтарган экан... Қанчалик дардли-а?!

Тоғай Мурод мана шунақа буюк ёзувчи

эди! Кўп ўйлайман, нега унинг асарлари бу қадар раво, бу қадар жонли? Ўзимча жавоб топгандек бўламан, у ҳақиқатни ва фақат ҳақиқатни ёзди, ёзганда ҳам бировга ёқай деб ёзмади, юрагида борини ёзди, қалби буюрганини ёзди, у мана шунинг учун ҳам буюк бўлди... Адабиётшунослар бир нарсани жуда яхши билишади, асарга жон берадиган нарса бу – диалог! Тоғай Мурод асарлари эса диалоглардан ташкил топган, диалог бўлганда ҳам соф ўзбекча диалог! Мана шунинг учун ҳам унинг асарлари беназирдир, бебаҳодир!

Сурхондарёга илмий экспедиция билан борганимда Олтинсой туманидан ўтиб кетар эканман, ҳайдовчидан Хўжасоат орқали юрайлик, ҳеч бўлмаса, ёзувчи туғилган қишлоқ ҳавосидан нафас олиб ўтайлик, дедим. Назаримда, хўжасоатликлар Тоғай Муродли эканликларидан бахтлидек кўринди менга...

Устоз, охиратингиз обод бўлсин! Худо хоҳласа, асарларингиз ўзбек адабиёти осмонида мангу ёнади!

Бахтиёр ШЕРАЛИЕВ,
Хитой Халқ Республикасидаги
Жануби-ғарбий университет
докторанти, биолог

Бу дунёда эса... яшаса бўлади!

***

Имон билан яшагучи, ноҳақликка чидолмовчи, хўрлик – золимликдан нафратланувчи, чин инсон бўлиб яшагучи зот – асл зиёлидир!

***

Инсон сариқ чақачалик бўлмай қолди. Ушоқдай тилла тақинчоқни олиш учун аёлни пичоқлаб кетаяпти. Бу – иқтисодий танглиқдан демоқдалар. Йўқ, бу иқтисодий қийинчиликдан эмас. Бу – мафкуравий ожизликдан, мафкуравий заифликдан.

***

Бечора дин... ғар-ўғрилар учун қалқон бўлади. Бечора дин... мараз-муттаҳамлар учун қалқон бўлади. Бечора дин... аблаҳлар учун қалқон бўлади. Дин, балога қолган дин!

***

Ёмондан-ёмони – инсон ўз мараз-лигини... тоат-ибодат билан ниқоблаб яшайди. Инсон ўз аблаҳлигини... шарриятпешволик билан бекитиб яшайди. Инсон ўз ҳаромлигини... Худога эътиқод қўйиб билан яшириб яшайди! Азал-азалдан шундай.

***

Юзлаб иш жойлар тақа-тақ ёпилиб қолади. Аммо... ўлим иши тақа-тақ ёпилмайди! Дунёда ҳамма штат қисқаради. Аммо... ўлим қисқармайди! Дунёда ҳамма нарса тамом бўлади. Аммо ўлим тамом бўлмайди! Ўлим мангу яшайди! Ўлим барча тузумлар учун абадийдир! Яшасин, ўлим!

***

Бу дунёда эса... яшаса бўлади! Бу дунё – яшаш учундир! Сен яшагучи дунёга келдинг. Сен ҳаёт завқини тоғувчи дунёга келинг. Сен умр гаштини сурувчи дунёга келдинг.

Бу дунёга келдингми? Энди яша! Тишни тишга қўйиб-қўйиб яша. Муштни тугиб-туғиб яша. Алп-алп одим отиб яша. Чидаб-чидаб яша. Яшашни чидаганга чиқарган!

Бу дунёга келдингми? Энди чида! Дунё – чидаганники! Охиригача чида, Худо берган кунгача чида!

***

Бу дунёда ўлиб бўлмайди! Бу дунёда яшаб бўлади. Шу боисдан-да бу дунё отини ҳаёт дейди.

***

Олам уфққа бориб тамом бўлади. Одам умидини йўқотиб тамом бўлади.

***

Интеллектуаллар халқ ҳисобига яшовчи бетайин бир тоифа бўлади. Улар китобга қараб ўйлайди, китобга қараб фикрлайди. Оғзини тўлдириб цитаталар келтиради, тарихдан сабоқлар ўқийди. Аммо кўчат экиб, дарахт ўтқазолмайди. Китоб бошқа, ҳаёт бошқа эканлигини тасаввур ҳам эта олмайдилар. Оқибат, ҳаёт ҳақида қоғоздай қуруқ ўйлайди, қоғоздай жонсиз ўйлайди. Бироқ улар ўзларини ниҳоятда ақлли ҳисоблайдилар.

***

...Оломон, оломон! Оломонда тўртта таркибий хислат бўлади. Бу қандай хислатлар? Булар – ғоя, ирода, рух, ахлоқ. Ана шу тўртта хислат жам бўлса – оломон бўлади. Ана шу тўртта хислат туфайли оломон қудратли ҳам даҳшатлидир. Оломон – бўрон, оломон – ёнғин, оломон – сел! Шу боисдан-да, оломон бўлар-бўлмасга қўзғола бермайди. Оломон бирор-бир ғоя учун қўзғолади. Янги бир ғоя дунёга келса – оломон ана шу янги ғоя учун қўзғолади. Мазкур ғоя порлоқми ё тубанми – оломон учун аҳамиятсиз бўлади. Оломон қатордан қолма, кўпдан қолма шиорлари остида саф бўлади. Оломон учун жамиятни яхши қуниям бир, ёмон қуниям бир. Жамият бирор ютуққа эришса – оломон қўзғолади. Жамият бирор парокандаликка учраса – тагин оломон қўзғолади. Оломон яхши кунда бир сиёсатдонни улуғлайди. Ёмон кунда... айни шу сиёсатдонни ер билан баравар этади! Оломон... тўқимтабиат бўлади! Бир кунлик кайфият билан жам бўлади. Бир соатлик мақсад билан йиғилади. Кейин, бирдан... айниб қолади. Бирдан... тарикдай тарқаб кетади!

***

Демократ, сен ўтмишга тош отма. Ўтмишга тош отиш, ўликни тепкилаш демақдир. Ўлик тирилиб, хатолари учун

Тоғай МУРОД,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси

Ана шунда – ўсасан!

Ўзингдан баланд амалдордан... кўрқиб яша. Ўзингдан катта амалдор.. етти пуштингни ҳақорат этиб сўкса, сен... кечирим сўра!

сендан кечирим сўрамайди. Ўлик тирилиб, қайта қуриш учун бир иш қилиб бермайди. Демократ, ўтмишдан сабоқ олиш керак, сабоқ. Ана шу сабоқни хулосалаб, бугунни ўйлаш керак, бугунни. Бугунни хулосалаб, келажакни ўйлаш керак, келажакни. Демократ, сен ўтмишга тўппонча отсанг, ўтмиш сени тўпга тутайди!

***

Ўзингдан баланд амалдор нима деса – ана шуни бажар. Сўзсиз бажар. Аҳмоқона бўлса-да, бажар. Аблаҳона бўлса-да, бажар. Кўр-кўрона бажар.

“Ҳаммамиз учун ҳурматли ва азиз” кўшимчаси билан аталувчи амалдорни... Мункар-накир деб бил! “Муҳтарам зот”, “улуғ зот” “-вич-вич” кўшимчалари билан аталувчи амалдордан кўрқ. Кўрқ-масанг-да, ўзингни кўрққанга ол. Боиси, амалдор зоти... ҳайиқиб турувчи одамни ёқтиради. Амалдор зоти кўлини кўксига қўйиб турувчи одамни яхши кўради.

Бир қудратли амалдор... оталиғида бўл. Ана шу амалдорга қўл бер. Ана шу амалдорни пирим – шефим, деб бил. Ана шунда – кўтариласан!

“Бу дунёда ўлиб бўлмайди” романидан.

“Фариданинг икки минг қўшиғи” фильми

АҚШ киноакадемияси томонидан саралаш босқичига қабул қилинади

“Ўзбекино” Миллий агентлиги буюртмасига биноан “Fox music cinema” студияси томонидан суратга олинган “Фариданинг икки минг қўшиғи” тарихий драмаси 2022 йилда ўтказиладиган 94-Оскар мукофотиغا Ўзбекистон номидан даъвогар сифатида саралаш босқичида иштирок этиши мумкин.

Аввалроқ ушбу фильм Оскар мукофотида қатнашмаслиги ҳақида хабар тарқатилган эди. Шу сабабдан “Ўзбекино” Миллий агентлиги ва Ўзбекистон Оскар қўмитаси ва “Fox music cinema” студияси билан биргаликда комиссия ташкил этилиб, вазият ўрганилди. Таф-

тиш комиссияси таркибидан Али Ҳамраев, Рашид Маликов, Эльжон Аббосов, Умид Ҳамдамов каби таниқли режиссёр ва мутахассис-

лар ўрин эгаллашди. Ўрганишлар натижасига кўра, ушбу фильмнинг зарур шаклдаги нусхалари пандемия сабаб почта хизматидаги узилишлар ва айрим техник сабаблар натижасида қўмитага етиб бормагани аниқланди.

Ҳозирда “Ўзбекино” Миллий агентлиги, Ўзбекистоннинг АҚШдаги элчихонаси ва Ўзбекистон Оскар қўмитаси саъй-ҳаракатлари билан вазият ижобий томонга ўзгариб, фильмга кейинги йил иштирок этиш имконияти истисно тариқасида тақдим этилди.

Шоҳира ҲАМРО,
киношунос

Реклама ўрнида

“Ўзбекино” Миллий агентлиги ахборот хизматининг хабар беришича, агентлик буюртмасига биноан “Cinema of Central Asia” киностудияси томонидан “Ўзбечка” (“Ўзбек қизи”) бадиий фильми суратга олиниши режалаштирилган.

АФСОНАВИЙ АЁЛ

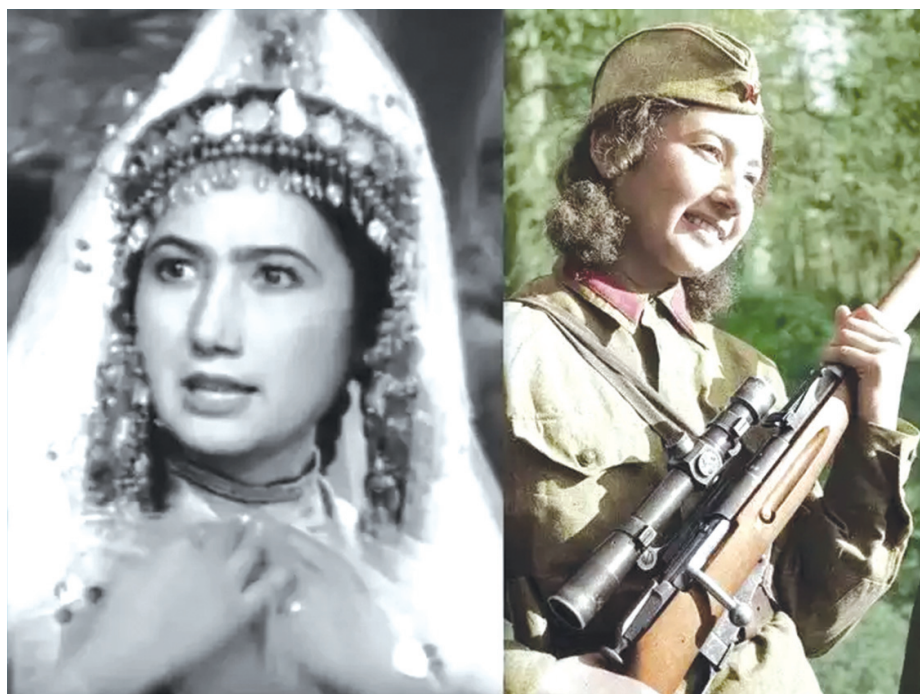
Зебо Ғаниева ҳақида фильм яратилмоқда

Зебо Ғаниева номи жуда таниш, тўғрироғи, бугун 50-60 ёшни қоралаб қолган авлод вакиллари бу ўзбек снайпер қизининг Иккинчи жаҳон урушида кўрсатган мардонавор жасорати ва оғир қисмати ҳақида маълум тасаввурларга эга десак муболаға бўлмайди.

Зебо Ғаниева 1923 йилнинг 20 августида туғилган. Актриса “Тоҳир ва Зухра” фильмидаги Хоразм маликаси роли билан томошабинлар ёдида қолган. Иккинчи жаҳон уруши бошлангандаёқ бу жасур аёл кўнгиллилар қаторида урушга отланади ва Москва яқинидаги дивизиялардан бирининг пулемётчилар ротасида жанг қиради...

Актриса тенгсиз жангларида 129 фашистни йўқ қилгани ҳақидаги маълумот бутун ўзбек халқини, хотин-қизларини тўлқинлантириб юборади. Ва...

Яқиндагина Беларусда ижодий сафарда бўлиб қайтган ушбу картинанинг постановкачи режиссёри Акбар Бектурдиев айтишича, съёмка жараёнлари Тошкент вилояти ҳамда Зебо

Ғаниева қаҳрамонлик кўрсатган Беларусда олиниши белгиланган. Ҳозирда кастинг жараёнларига тайёргарлик ҳамда ижодий гуруҳ томонидан тасвирга олиш жойлари кўздан кечирилмоқда.

...Жанг майдонида яраланган Зебони ўша даврдаги энг нуфузли раҳбарлардан бири саналган президиум раиси Николай Шверникнинг аёли Мария Шверник шахсан ўзи 11 ой давомида парваришлайди. Соғайганида “барча аёллар ўз фарзандларини 9 ой кўтариб юрадилар ва туғадилар, мен эса сени 11 ой кўтардим”, дея ҳазиллашади. Кейинчалик жасорат тимсоли саналган Зебо Ғаниева Шверниклар хонадонининг энг қадрдон қизига айланади. Тақдирни қарангки, Зебо Ғаниева эсон-омон умргузаронлик қилиб яшаб, 2010 йилда дунёдан ўтади.

Ўйлаймизки, ушбу фильм катта муваффақият қозонади.

Жавҳарбек ҚОДИРОВ,
Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти талабаси

<p>Тахрир хайъати: Ақтам ХАЙТОВ Дилшод ШОУМАРОВ Шухрат БАҒОЕВ Мавлуда ХУҲАЕВА</p>	<p>Сирожиддин САЙИДИ Адхам ШОДМОНОВ Виктор ПАК Насимжон АЛИМОВ</p>	<p>Фаррух ЖАББОРОВ Бош муҳаррир ўринбосари</p>	<p>Тахририят манзили: Тошкент шаҳри Нукус кўчаси 73^а-уй. электрон почта: xxi_asr@mail.uz xxi_asr@mail.ru Телефонлар: қабулхона – 71 215-63-80 (тел./факс). Обуна ва реклама бўлими – 71 255-68-50.</p>	<p>“XXI asr” ижтимоий-сиёсий газетаси Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 2011 йил 14 июнда 0009-рақами билан рўйхатдан ўтказилган. “Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси 41-уй. Газета офсет усулида, А-3 форматда босилди. Ҳажми – 3 босма табоқ. Буюртма рақами: Г – 251 Тираж: 3514 Баҳоси келишилган нарҳда. Топширилди – 23:10</p>	<p>Тахририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифларга қайтарилмайди. © “XXI asr” дан олинган маълумотларга манба сифатида газета номи кўрсатилиши шарт. Муаллифлар фикри тахририят нўқтаи назаридан фарқ қилиши мумкин. Газета тахририят компьютер марказида терилди ҳамда дизайнер Маъруфжон Раҳмонов томонидан саҳифаланди.</p>	<p>ISSN 2181-497X 917721814970091 НАШР КЎРСАТКИЧИ: 406 1 2 3 4 5 6 Навбатчи муҳаррирлар: Озод РАҲАБОВ, Беҳзод ИСРОИЛОВ.</p>
--	---	---	--	---	---	--